

מוקד סיוע לעובדים זרים

רחוק מהעין

מעצר מהגרים ומבקשי מקלט בבתי כלא פליליים בישראל

בתמונה: הכניסה למתחם בתי כלא בהם עצורים מהגרים ומבקשי מקלט לצד אסירים פליליים בניגוד לחוק

אוגוסט 2013

כתיבה: מיכל פלג

מחקר: צ'סקה כץ, מיכל פלג וסיגל רוזן

תוכן עניינים

3	מבוא
6	קשיים באיסוף מידע על המוחזקים הזרים בבתי הכלא הפליליים
8	נימוקי השב"ס להעברת מבקשי מקלט ומהגרים לבית כלא פלילי
8	"אבדניים"
11	"מקרה נפשי"
13	נשאי איידס
15	"מעקב רפואי הדוק"
16	"הפרות משמעת"
19	סיכום
20	המלצות
21	נספח א': קובץ עדויות מבתי הכלא הפליליים
23	נספחים ב'-ט' (בקובץ נפרד): החלטות בית הדין ומסמכים רפואיים

לבתי הכלא לאסירים פליליים "אלה", "אשל", "דקל", "אוהלי קידר" ו"ניצן" מועברים זה מספר שנים, למשך תקופות בלתי מוגדרות מראש, עשרות מבקשי מקלט ומהגרים בישראל, ממתקני הכליאה הייעודיים להם: "סהרונים" "קציעות" ו"גבעון". רוב רובם של המועברים הם מבקשי מקלט שנמלטו ממדינות מוצאם (בעיקר אריתריאה וסודן, אך גם ארצות אחרות באפריקה), עברו דרך חתחתים ומחנות עינויים בסיני ונעצרו עם הגיעם לישראל מתוקף חוק הכניסה לישראל, ומאז יוני 2012 מתוקף החוק למניעת הסתננות. העברתם של מוחזקים אלה ממתקני הכליאה הייעודיים לכלא פלילי נעשית על ידי שרות בתי הסוהר בשל הצורך בהשגחה מיוחדת עליהם.

כפי שנראה בדוח זה, **רוב המועברים הם מי שניסו להתאבד, או נשאי איידס, או אנשים הסובלים מבעיות נפשיות או רפואיות חמורות; מיעוטם ניסו לברוח או נענשו עקב הפרות משמעת במתקן הכליאה, או שהותקפו על ידי עצורים במתקני כליאה אחרים.** בהמשך נביא פרטים מן המידע המצומצם שהגיע לידי מוקד סיוע לעובדים זרים ביחס לעצורים אלה, המוחזקים הרחק מעין הציבור, ואשר במשך תקופה לא ידועה, עד שנת 2011, נשללה מהם אפילו הזכות הבסיסית ביותר על פי חוק הכניסה לישראל, לפיה יש להביאם בפני דיון בית הדין לביקורת משמורת מדי שלושים יום.

אולם, ראשית, יש להבהיר כי **עצם העברתם לבתי כלא פליליים של אנשים שאינם פושעים**, ואשר לא הורשעו מעולם בבית משפט פלילי, מנוגדת לחוק הבינלאומי והישראלי כאחד ואף לתיקון לחוק למניעת הסתננות, הקובע [סעיף 30 ב' (ב)], כי: "מסתנן הנתון במשמורת יוחזק בתנאים הולמים שלא יהיה בהם, בהתחשב בנסיבות העניין, לרבות משך החזקתו במשמורת, כדי לפגוע בבריאותו ובכבודו". וכן [סעיף 30 ב' (ג)]: "מסתנן הנתון במשמורת יוחזק בתא נפרד מאסירים ומעצורים פליליים".

שנית, אנו מבקשים להפנות את תשומת הלב הציבורית **לעמימות המסוכנת האופפת את הליך העברתם של אנשים אלה, חסרי ההגנה והמוחלשים מלכתחילה, לבתי הכלא הפליליים.** ב-1998, כאשר החל מוקד סיוע לעובדים זרים בפעילותו, היו נשים מהגרות כלואות ב"נווה תרצה" ביחד עם אסירות ישראליות פליליות, ומהגרים גברים שהוגדרו כ"בעייתיים" נכלאו עם אסירים פליליים בכלא "ניצן". בינואר 2000 התאבד מהגר עבודה מניגריה בתאו ב"ניצן" לאחר שהוחזק שם במעצר עשרה חודשים. מוקד סיוע לעובדים זרים דרש עריכת חקירה בנסיבות המוות, פנה לשב"ס והעלה את הנושא בועדת הכנסת לבחינת בעיית העובדים הזרים. העילה להתאבדותו של העצור לא התבררה עד היום אך כתוצאה מהסערה התקשורתית הפסיק שב"ס לכלוא מהגרים באגפי אסירים פליליים למשך מספר שנים, להוציא מקרים של נשאי איידס, בטענה כי הטיפול הרפואי הנדרש לאחרונים אפשרי רק בכלא הפלילי. כליאתם המחודשת של מהגרים בבתי הכלא "אלה", "אשל", "דקל", "אוהלי קידר" ו"ניצן" הגיעה לידיעת מוקד סיוע לעובדים זרים בעקיפין, במהלך התחקות אחרי גורלו של מוחזק (הא"ק)¹ נשא נגיף HIV, שנעלם מסהרונים בשלהי 2010; כך, במקרה, גילתה עובדת המוקד קבוצה של אזרחים זרים שהיו כלואים באותה עת בכלא "אשל", וכתוצאה מפנייתם לרשויות השב"ס נתגלו מקרים נוספים בבתי סוהר פליליים אחרים. יש לציין כי לבד מן המוקד, שום ארגון זכויות אדם ישראלי אינו מורשה

¹ השם המלא ופרטי המקרה בידי מוקד סיוע לעובדים זרים.

לבקר את המוחזקים בבתי הכלא הללו, ורק מקרים בודדים זכו לביקור נציבות האו"ם לפליטים; הצלב האדום פוקד אותם לעתים רחוקות. למעשה, הגורם החיצוני היחיד שראה אותם פנים אל פנים בעקביות מאז 2010 ועד היום הוא פעילת המוקד צ'סקה כץ, אשר מייצגת אותם מאז בפני בית הדין לביקורת משמורת, משרד הפנים והשב"ס. ברם, גם המוקד נתקל במסכת קשיים ועיכובים בניסיונותיו לתיאום ביקורים בכלא הפלילי, ותלוי במידה רבה ברצונם הטוב של קציני שב"ס. ועוד, מן המידע שבידי המוקד עולה כי ההחלטה על העברת מוחזקים ממתקני הכליאה הייעודיים היא שרירותית ולא תולדת נוהל אחיד וקבוע, וכך גם קביעת משך שהותם בכלא הפלילי; לא פעם, המוחזקים פשוט נשכחים שם.²

שלישית, בהסתמך על בחינת המקרים שלהלן, **כי גם אם יש צורך מוכח בהשגחה מיוחדת על מוחזקים אלה, העברתם לכלא פלילי אינה מהווה בשום אופן פתרון – ולו גם זמני – לבעיה.** איש מבין המועברים אינו פושע. רבים מהם נאלצו לברוח ממולדתם בדרך לא דרך ולעזוב מאחור את משפחתם, תרבותם ואורח חייהם, לא פעם בנסיבות קשות. הם למודי תלאות ואף עינויים. בין אם אלה נשאי אידיס או מי שהתמוטטו עקב מצוקה נפשית, ואף ניסו להתאבד – לא פעם בגלל עצם השהות הממושכת וחסרת המוצא במתקן הכליאה – **העברתם לכלא הפלילי מהווה ענישה נוספת, בלתי מוצדקת ובעלת השפעות הרסניות לטווח הקצר והארוך כאחד.** כבר במתקני הכליאה הייעודיים סבלו עצורים אלה ממצוקה וייאוש לנוכח העדר אופק שחרור, ואילו כעת הם מורחקים גם מחבריהם לקהילה, בני ארצם הדוברים את שפתם ותומכים בהם. **הם מבודדים בין אסירים פליליים, נתקלים לעתים קרובות בעוינות ואף באלימות והתנכלויות, חווים ניכור ופחד מתמיד בתאים או בחצר המשותפת. הרחקתם שוללת מהם לא רק את הסעד הקהילתי ועזרה בסיסית בהתמצאות ובתרגום, אלא גם את התמיכה החומרית המזערית שהוענקה להם במתקני הכליאה הייעודיים;** כך, בניגוד לאסירים הפליליים שברשותם כסף, אין הם יכולים להשלים בקנטינה את החוסרים במזון,³ וסובלים ממחסור בצרכים הבסיסיים ביותר, כגון סבון, מברשת ומשחת שיניים, סוכר ותה – צרכים שהשב"ס מספק בדרך כלל למוחזקים ב"סהרונים", "קציעות" ו"גבעון".

בעיה חמורה נוספת היא חסימת כל דרכי הגישה של המוחזקים בכלא הפלילי לרשויות האמורות לטפל בעניינם ולסייע בשחרורם או הוצאתם מהארץ. בניגוד למתקני הכליאה הייעודיים, בבתי הסוהר הפליליים אין נציגות של רשות ההגירה של משרד הפנים; הרשות גם אינה מאפשרת למוחזקים להתקשר עמה טלפונית; הם אינם יכולים להגיש בקשות מקלט לוועדה הממונה. בית הדין לביקורת משמורת הוא הגוף היחיד המקיים עמם מגע, והוא המבקש בשמם את תגובות משרד הפנים, חוות דעת רפואיות וכדומה. כפי שנראה במקרים המפורטים בהמשך הדוח, לעתים קרובות נאלץ בית הדין עצמו לחזור על דרישותיו שוב ושוב, בעוד משרד הפנים מתעלם מהדרישה ומתמהמה חודשים ארוכים. חמור מכך, במקרים מסוימים שיובאו להלן הצהירו מוחזקים על נכונותם לחזרה מרצון למדינת מוצאם, אולם נציגי משרד הפנים התעכבו חודשים ואף שנים (!) לפני שהגיעו לכלא לטפל בביצוע ההרחקה – שהיא, יש לזכור, המטרה והעילה היחידה והבלעדית להחזקת אזרח זר במשמורת.

² מקרה קיצוני במיוחד המתואר בפירוט בהמשך הוא של סמ"ס, מוחזק שנעלם מן הרשומות ונמצא רק כעבור חודשים על ידי פעילת המוקד וקרוביו. ראו פרק "אובדניים" ונספח עדויות.
³ ראו [דוח הסנגוריה הציבורית 2009-2010](#), וכן עדויות מוחזקים מכלא "אשלי" המצורפות כנספח א'

לבסוף, וחשוב מכול, נבקש להצביע על הבעיה העקרונית ביחס לכלל אוכלוסיית מבקשי המקלט והזרים המוחזקים בישראל במתקני הכליאה הייעודיים כגון "סהרונים" "קציעות" ו"גבעון", והיא – העדרו המוחלט של מערך סעד נפשי לקורבנות רדיפה, טבח, עינויים, שוד ואונס, אשר הגיעו לכאן מתהומות של מצוקה והם נדונים למעצר לזמן לא ידוע בהעדר אפשרות לגרשם למדינות המוצא; על פי התיקון לחוק למניעת הסתננות, מעצרים עלול להתמשך לשלוש שנים ויותר, ולמעשה – ללא אופק שחרור. על פי כל אמת מידה חוקית ומוסרית, המדינה, בבואה לכלוא מבקשי מקלט עד להרחקתם, מחויבת לכל אורך תקופת הכליאה לדאוג לצרכי הקיום הבסיסיים שלהם, ולפיכך לספק להם סעד רפואי – וסעד נפשי בכלל זה.

רק במסגרת טיפול מוסדר וסעד לבעיות הרפואיות והנפשיות של מבקשי המקלט הזקוקים לכך, ישתפר מצבם של אותם כלואים. כיום, גם עצורים המוחזקים במתקני הכליאה הייעודיים, אינם מקבלים את הסעדים להם הם זקוקים להחלמה. מחובתה של המדינה, אם כן, להנהיג מסגרת כזו בדחיפות ולבטל לאלתר את הנוהל של העברת מוחזקים ממתקני הכליאה הייעודיים לבתי כלא פליליים, נוהל שאינו רק אכזרי ובלתי צודק, אלא גם מנוגד לחוק.

קשיים באיסוף מידע על המוחזקים הזרים בבתי הכלא הפליליים

מיהם אותם מבקשי מקלט ומהגרים המועברים ממתקני הכליאה הייעודיים ל"מסתננים" – לבתי כלא פליליים? מה הסיבות להעברתם? כיצד מטפלים בהם בכלא הפלילי? האם הם זוכים להשגחה רפואית? האם הם מועברים לתקופה קצובה מראש? אם לא, מי קובע מתי יוחזרו למתקן הכליאה ל"מסתננים", ועל סמך מה? האם הם מוחזקים בתאים נפרדים מן האסירים הפליליים? האם העובדים הסוציאליים בכלא הפלילי מכירים את בעיותיהם, או מסוגלים בכלל לתקשר אתם בשפתם? האם יש להם אפשרות להגיש מן הכלא הפלילי את בקשת המקלט, או לעקוב אחרי הטיפול בבקשת מקלט שהגישו כבר?

המידע הקיים בידינו בנוגע לשאלות אלה כיום הוא חלקי ביותר, ומבוסס על מסמכים מסוימים מתיקי המוחזקים שהועברו על ידי בית הדין לביקורת משמורת על פי דרישת מוקד סיוע לעובדים זרים, המייצג אותם ומחזיק בייפוי כוח מטעמם, ובעיקר על עדותה של עובדת המוקד צ'סקה כץ, שהצליחה לפגוש רבים מהם בכלא, ומייצגת אותם בדיונים בבית הדין הנ"ל. ממידע שמסרה המדינה במסגרת עתירת ארגוני זכויות האדם נגד החוק למניעת הסתננות למדנו שבמאי 2013 הוחזקו 30 מבקשי מקלט המכונים על ידי הרשויות "מסתננים" בבתי כלא פליליים על פי ההתפלגות הבאה:

"בביס"ר אשל מוחזקים 5 מסתננים, 2 מוגדרים כסג"ב (סיכון גבוה לבריחה) ו-3 מסתננים שהיו מעורבים באירועים שליליים (הפרות סדר, תקיפות סגל, התפרעויות, סכסוכים וכו') קודם להעברתם.

בביס"ר דקל מוחזקים 12 מסתננים, מתוכם 4 בעלי רקע פסיכיאטרי (אחד מתוכם ברמת השגחה רמה א') ו-8 שהיו מעורבים באירועים שליליים קודם להעברתם.

בביס"ר אלה מוחזקים 10 מסתננים, כולם היו מעורבים באירועים שליליים קודם להעברתם.

יובהר, כי במקום בו מתרחשת בקציעות או בסהרונים הפרת סדר, שיש בה כדי לפגוע בסדר הציבורי במתקן, בביטחון המתקן, בשלום המוחזקים והסוהרים, על פי הערכת מצב שנערכת, מוצא מחולל הפרת הסדר מחוץ למתקן למתקן אחר. לאחר תקופת מה (כחודש וחצי) נבחנת החזרתו למתקן קציעות/סהרונים, ובהמשך נבחנת מעת לעת על פי הערכת מצב.....

שלושה מוחזקים נוספים נמצאים בכלא ניצן. אסיר אחד שוהה באגף טעוני פיקוח, שני אסירים שוהים במב"ן (מרכז בריאות נפש)⁴.

מכאן שעל פי הרשויות, מתוך 30 מבקשי מקלט הכלואים כיום בבתי כלא פליליים, שבעה הועברו "על רקע פסיכיאטרי" ולא מן הנמנע שגם בין ה"מעורבים באירועים שליליים" ישנם עצורים שרקע פסיכיאטרי הוא שהביא למעורבותם באותם "אירועים שליליים".

ממידע שנאסף על ידנו עולה שעד סוף 2010 הובאו המוחזקים בפני דיין שפקד את בתי הכלא הפליליים באופן רנדומאלי, אחת לכמה חודשים, ואילו במהלך שנת 2011 אמנם הונהג ביקור חודשי, כנדרש על פי החוק, אך על ידי דיינים מתחלפים אקראית; רק בשנה האחרונה (2012) הוחלף נוהל פסול זה – שגרם לבלבול נוסף וחוסר עקביות ביחס לגורלם של הזרים העצורים – וכעת מתקיים החוק כלשונו והמוחזקים מובאים בפני אותו דיין מדי שלושים יום.

⁴ מתוך תגובה משלימה של המדינה לבג"צ 7146/12 מיום 22.05.2013

לעומת זאת, בכל הנוגע לנסיבות וסיבות ההעברה ולתנאים בבית הכלא הפלילי, לא חל כל שינוי בשנים שאליהן מתייחס דוח זה, מנובמבר 2010 ועד אפריל 2013. **רוב רובם של המוחזקים חולקים תא אחד עם אסירים פליליים, בניגוד מפורש לחוק.** כמו כן, לא חל כל שינוי בהעדר הנגישות למשרד הפנים ולרשויות בכלל.

כל המידע שיובא להלן מתבסס על סיפוריהם של אזרחים זרים ומבקשי מקלט שיוזכרו בראשי תיבות בלבד, על מנת להגן על פרטיותם ובהתחשב באופי הבעיות הנפשיות או הרפואיות שבעטיין הועברו לכלא הפלילי. השמות המלאים וכל פרטי הזיהוי של המקרים הנדונים להלן נמצאים בארכיון מוקד סיוע לעובדים זרים.

נימוקי השב"ס להעברת מבקשי מקלט ומהגרים לבית כלא פלילי

א. "אובדניים"

בידי המוקד מצוי מידע על לפחות חמשה-עשר (15) מקרים מתועדים של אזרחים זרים ממתקני הכליאה ב"סהרוניים", "קציעות" ו"גבעון" שהועברו לבתי כלא פליליים לאחר שניסו לשים קץ לחייהם. העילה להעברה במקרים אלה היא הצורך בהשגחה צמודה כדי למנוע ניסיון אובדני נוסף: בתאי בתי הכלא הפליליים קיים מערך מעקב ופיקוח צמוד, הכולל בין היתר מצלמות – מערך שאינו קיים במתקני הכליאה למהגרים. אולם, נוהל זה מבוצע על ידי השב"ס תוך התעלמות מוחלטת מן המצוקה הנפשית שהביאה לניסיון ההתאבדות, ומן העובדה שהרחקתו של אדם נואש ממכריו וקהילתו ובידודו בין אסירים פליליים, זרים לו ושאינם דוברים את שפתו, רק מחמירים את מצבו לאין שיעור. בנוסף, ה"אובדניים" המועברים לכלא הפלילי אינם מקבלים שם טיפול נפשי ועל פי עדויותיהם אפילו אינם פוגשים רופא, פסיכיאטר או פסיכולוג. לא זו בלבד, אלא שגם העילה הרשמית להעברה – מניעת ניסיונות התאבדות נוספים – אינה מוכיחה עצמה כיעילה, ולראיה: ניסיונות התאבדות נוספים רבים מתבצעים בין כתלי הכלא הפלילי. מטבע הדברים, עצם השהיה בכלא הפלילי היא לרוב המניע לניסיון ההתאבדות הבא.

מקרה מייצג הוא זה של יג"ק, שנכנס לישראל בספטמבר 2010 ממצרים. בקשתו למקלט נדחתה מאחר שזהותו האריתריאית לא הוכרה ומשרד הפנים קבע כי הוא אתיופי. לאחר חודשיים במתקן הכליאה "סהרוניים" ניסה להתאבד ועקב כך הועבר לכלא "אשלי", אולם ב"אשלי" ניסה שוב ושוב לשים קץ לחייו. בפרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת נכתב כי "בתיק המבקש נמצאו מסמכים מאת שרות בתי הסוהר מהם עולה כי מדובר ברקע רב של פגיעות עצמיות אצל המבקש במהלך שהותו בכלא אשלי".⁵ הדיין אילן חלבגה מצטט בהחלטתו מסמך של השב"ס שנביא כאן במלואו, כי זוהי אחת הפעמים הבודדות שבהן נחשפת מציאות חיייהם המשותקים של המוחזקים הזרים בכלא הפלילי:

א. בתאריך 8.11.2010 יום שני בסמוך לשעה 20:00, ערך מפקד משמרת מישר משה

אטיאס ספירת ערב זיהוי שמי באגף 12 מתחילים.

ב. במהלך הספירה נשמעו צעקות מכיוון תא 16.

ג. מפקד משמרת וסגל אגף 12 חשו לכיוון האגף והבחינו בעצור ג"י כסדין כרוך

סביב צווארו קשורה למיטה ושאר אסירי התא תופסים אותו.⁶ [השיבושים

במקור].

יג"ק שוחרר באפריל 2011 על-ידי מוקד סיוע לעובדים זרים לאחר שבית הדין קיבל את טענתו כי המוחזק אינו כשיר לעמוד בתנאי מעצר וכי המשך כליאתו יהווה עילה להתדרדרות במצבו, וכן מאחר ואין עבורו מסגרת טיפולית הולמת בכלא. אולם, ועל אף החלטת בית הדין, ביולי 2011 הורה משרד הפנים להשיב את יג"ק למעצר כי סירב לחתום על מסמכי החזרה לאתיופיה. המעצר השני הביא את יג"ק להתמוטטות. הוא נעצר והובא ל"גבעון", הועבר לבית סוהר פלילי "ניצן" ושהה לסירוגין בשניהם לפי דרגת ההחמרה במצבו הנפשי. מפרוטוקולים של בית הדין עולה כי "המוחזק נמצא תחת מעקב פסיכיאטרי צמוד מאז חודש יולי 2011". על אטימות הרשויות למצבו הנואש של יג"ק ניתן ללמוד מפסיקתו של הדיין דן ליברטי בעניינו: "גם

⁵ החלטת בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין מיום 28 למרץ 2011, סעיף 4. ראה גם נספח ב' שם, סעיף 3ג.

ניסיון התאבדות או כל אקט קיצוני אינו מוליד עילת שחרור אלא מטיל עומס יתר על עבודת סוהרי השב"ס להשגיח על העציר".⁷ ועוד פוסק הדיין ליברטי: "התנהגות משונה ומעשים קיצוניים, יכולים להיות גם מנת חלקם של אנשים 'נורמליים' בתנאי לחץ המבקשים להשתחרר מן המשמורת".⁸ ביולי 2012, כעבור שנה מיום מעצרו השני וכמעט שלוש שנים מתחילת מעצרו בישראל, לאחר שאיבד כל תקווה לשחרור ומצבו הנפשי החמיר מאוד, יג"ק הודיע בכלא "ניצן" על הסכמתו להחזרה לאתיופיה וגורש.

איא"ב מצ'אד הובא ל"סהרונים" בדצמבר 2009, סמוך לכניסתו לישראל. חשוב לציין כי כבר בפרוטוקול מן הדיון הראשון בעניינו (7 לדצמבר 2009) הצהיר בפני הדיין כי הוא רוצה לחזור לצי'אד, עובדה שנמסרה לרשות ההגירה על-ידי בית הדין שוב ושוב, במשך חודשים, מבלי שהתקבלה תגובה.⁹ איא"ב ניסה להתאבד בתליה, אושפז לחודשיים בבית-חולים, **אונחן כחולה סכיזופרניה אובדנית** וטופל בתרופות, ואף על פי כן הועבר לכלא הפלילי "אשל" והוחזק שם במשך **תשעה חודשים**. כל אותו זמן התעלמה רשות ההגירה מבקשתו החוזרת ונשנית של אדם חולה זה לחזור לארצו על מנת להשתחרר מהכלא. רק לאחר התערבות המוקד, בפברואר 2011 – **שנה ושלושה חודשים מיום הסכמתו של איא"ב להחזרה** – הואיל משרד הפנים להשלים את ההליך והוא הוחזר לצי'אד. זה המקום להדגיש כי **העילה הבלעדית להחזקתם של שוהים שלא כדין במתקני כליאה היא לצורך הרחקתם מישראל**.

שג"ק, מבקש מקלט מאתיופיה, הגיע לישראל בדצמבר 2009 לאחר שנחטף בסיני, עונה ושחרר בעבור כופר. כל גופו מצולק וכווי מן העינויים. בקשתו למקלט נדחתה. הוא ניסה להתאבד בחניקה במתקן "סהרונים" והועבר לכלא הפלילי "דקל". במקביל, במהלך אותה תקופה הוכרו הוריו, אחיו ואחיותיו כפליטים על פי האמנה הבינלאומית בדבר מעמדם של פליטים וזכו למעמד בהולנד; אולם בישראל הוחזק שג"ק **שנה ותשעה חודשים** בכלא ורק בזכות התערבות נמרצת של **מוקד סיוע לעובדים זרים** ובסיוע נציבות האו"ם לפליטים בישראל, הועבר שג"ק להולנד כחלק מתוכנית איחוד משפחות, באוגוסט 2011.

מב"נ, אף הוא טוען לזהות אריתריאית שנקבע כי הוא אתיופי, הועבר ל"דקל" לאחר ניסיון התאבדות, נשלח לבידוד והוחזק אזוק במשך 6 ימים. מב"נ העיד בפני פעילת המוקד כי **במשך שלושה וחצי חודשי שהותו הראשונים בכלא "דקל" לא ראה רופא ולו פעם אחת**. הוא היה עצור בכלא הפלילי מעל חצי שנה, עד שגורש לאתיופיה באוגוסט 2011.

מ"מ, מבקש מקלט אתיופי, ניסה להתאבד ב"סהרונים" והועבר לכלא הפלילי "אלה". מ"מ דובר אך ורק את שפת שבטו, אורומו. ב"סהרונים" עוד נעזר במוחזקים שדיברו את שפתו; בכלא הפלילי מצא עצמו מבודד וחסר כל אפשרות לתקשר עם סביבתו. הוא ניסה להתאבד שוב ב"אלה". בדו"ח השב"ס נכתב "יש הוראה לכבול בידיים וברגליים. תחת השגחה כל 30 דקות". צ'סקה כץ, שנכחה בדיון בפני בית הדין לביקורת משמורת, כתבה בדוח מן הדיון כי מ"מ **"נראה במצב נוראי, מדבר לעצמו, בוכה לכל אורך הדיון"**. הדיין עצמו ציין בפרוטוקול כי המוחזק **"משתטח על הרצפה ובוכה באולם הדיון"**. עובדת המוקד, שהכירה את מ"מ בזמן שהותו ב"סהרונים", התקשתה לזהותו והזדעזעה מן השינוי הקיצוני שחל בו: אפילו שערו הלבין.

⁷ בית הדין לביקורת משמורת, פרוטוקול מיום 21 לאוגוסט 2011, סעיף 3. ראו גם נספח ג'.

⁸ שם, סעיף 10.

⁹ ראה נספח א', "עדות": איא"ב.

בדיעבד התברר כי הראיון לקביעת זהותו של מ"מ היה שגוי מיסודו, שכן נערך ללא נוכחות מתורגמן לשפתו. אסף ויצן, עו"ד מטעם מוקד סיוע לעובדים זרים, ייצג את מ"מ והביא לשחרורו. **אע"ע** מסודן הוחזק במתקן "קציעות". ככל הנראה שבת רעב והועבר בשל כך לכלא הפלילי "אלה". הוא הוחזק "כבול למיטה בפעמים מסוימות" ו"נמצא תחת השגחה": אף על פי כן ניסה להתאבד פעמיים בכלא הפלילי. עובדת המוקד שפגשה בו התרשמה כי הוא מבולבל ומפוחד. בספטמבר 2012 מבקש בית הדין חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו. כעבור חודש, באוקטובר, בית הדין נאלץ לחזור על הדרישה, אולם רק מקץ חודשיים, בנובמבר 2011, נשלח אע"ע לבדיקה, ובה נקבע כי "אינו מאובחן כחולה נפש. בעבר הוגדר תחת השגחה לאחר ניסיון לפגיעה עצמית. הוסר מהשגחה פסיכיאטרית(...)"¹⁰ בהמשך חוות הדעת מופיע תיאור קצר, אשר ממנו ניתן להבין שמץ ממצבו של אדם זה, אשר, יש לזכור, אינו פושע, ואף לא נשפט מעולם על ביצוע פשע: "הופנה לבדיקה (...) היום לאחר שאתמול נצפה באגף בוכה, התלונן על שהוא בב"ס פלילי, ארז את חפציו וסירב להיכנס לתאו."¹¹ אע"ע עדיין כלוא נכון למועד כתיבת הדוח, ועל פי עדות פעילת מוקד סיוע לעובדים זרים מצבו הולך ומדרדר.

עד"ה הוא אריתראי שהועבר לכלא פלילי "דקל" באפריל 2013. פעילת המוקד הייתה נוכחת בעת שהובא לראשונה בפני דיין. הוא נראה צעיר מאוד וגם המתורגמן שדיבר אתו סבר, על פי מראהו, כי הנו בן שבע עשרה או שמונה עשרה. ידו הייתה חבושה כולה בתחבושת מזוהמת. לשאלת הדיין מה קרה לו ענה כי אסיר בתאו תקף אותו וסובב לו את היד, וכי הועבר לתא אחר. הוא ענה לשאלות בעיניים מושפלות, בקול חלש ובמילים ספורות, ונראה שרוי בהלם. לבקשת פעילת המוקד ניתן לה לשוחח אתו כמה רגעים ביחידות, אז הבחינה בשתי צלקות ארוכות בצווארו ושאלה למקורן. אע"ר אמר כי ניסה לחתוך את עצמו, ובשל כך הועבר לכלא "דקל" (הסיבה להעברה לא הופיעה ברשומות בית הדין). הוא סיפר כי היה תלמיד בב"ס באריתריאה ונמלט מגיוס כפוי לצבא. לשאלת פעילת המוקד ענה שהוא "מפחד מאוד בתא החדש". הדיין מיכאל זילברשמיד נענה לבקשת פעילת המוקד והמליץ להפריד את עד"ה מאסירים פליליים וכן לשולחו לבדיקת גיל ולחוות דעת פסיכיאטרית. זה המקום לציין כי בית הדין לביקורת משמורת יכול להמליץ לשב"ס על החזרת המוחזקים למתקני הכליאה הייעודיים, אולם המלצה זו אינה מחייבת.

סיפורו של **סמ"ס** מאריתריאה מדגים את ההחמרה במצבם של מבקשי מקלט הנכלאים בבתי סוהר פליליים, ובנוסף – את הקושי באיתורם לאחר העברתם לשם, במקרים לא מעטים. סמ"ס נעצר סמוך לכניסתו לישראל ב-2011 בכלא "סהרונים". בדצמבר 2011, לאחר שניסה לשים קץ לחייו, נלקח לאשפוז בבית החולים "סורוקה" ביחד עם חברו לתא, שטופל שם בשל בעיה רפואית והוחזר ל"סהרונים". החבר ניסה ללא הצלחה לברר מה עלה בגורל סמ"ס, ודיווח על העלמו למוקד סיוע לעובדים זרים. המוקד, מצידו, פנה לעמותת רופאים לזכויות אדם שערכה בדיקה ב"סורוקה" ובבתי חולים פסיכיאטריים, אך סמ"ס לא נמצא, ואף לא אותר עוד על ידי פעילי המוקד בביקוריהם התכופים בכלא "סהרונים". שמו לא הופיע כלל במחשבי שב"ס, וגם נציגי נציבות הפליטים של האו"ם לא הצליחו לאתרו בבתי הכלא השונים. לאחר חמישה חודשי חיפוש, ב-1 למאי 2012, התקשר סמ"ס לקרוב משפחה ודיווח כי הוא מוחזק בכלא "מגן". המוקד

¹⁰ תעודת רופא חתומה על-ידי ד"ר אברהם אירנה, לאחר בדיקה שערכה לאע"ע, ה-8 לנובמבר 2012 מצ"ב

כנספח ד'
¹¹ שם

בדק ומצא כי הוא אכן כלוא במחלקה לבריאות הנפש "מגן" במתחם כלא איילון אך שמו נרשם באופן כה משובש עד שלא ניתן היה לזהותו. באותו שבוע הועבר סמ"ס לכלא "אשל", שם הצליחו נציגי המוקד לבקרו ביחד עם בן דודו. הוא נראה מנותק ולא הצליח לענות על רוב השאלות שהופנו אליו. כעבור כחודש וחצי שוחרר מ"אשל" לבית בן דודו, אולם סבל מהפרעות שינה קשות ונתק מהסביבה ולא הצליח לתפקד. לדברי בן דודו, רופא שבחן את מרשמי התרופות שנטל בכלא קבע כי מדובר בתרופות בעלות תופעות לוואי קשות, אשר לא נדרשו כלל לאדם במצבו של סמ"ס. בהעדר מסגרת רפואית שתטפל בו לאחר שחרורו, החליטו בני משפחתו לשלחו לאריתריאה בתקווה שהמשטר שם לא יתאנה לאדם הלוקה באופן כה ברור בנפשו ובבריאותו.¹²

כל המקרים הטראגיים המצוטטים לעיל הם עדות למצוקה חסרת אונים ומוצא לנוכח מציאות הכלא, ייאוש מהעדר כל סיכוי לשחרור, בדרך כלל לאחר עבר רצוף תלאות ועינויים בדרך אל מה שנתפס כתקווה האחת לחופש ולחיים – ישראל. אולם, לא כל מי שנכלל על ידי השב"ס בהגדרת "אובדני" הוא אכן כזה. הנה, למשל, סיפורו של **שומ"א** מסודן שהועבר לכלא פלילי "אלה" בעקבות "ניסיון אובדני", כביכול, במתקן "קציעות". לפי דוח השב"ס, שומ"א "טיפס על מבנה קראוון ואיים לקפוץ במידה ולא יקבל טיפול רפואי"; לאור זאת נכבל למיטה, הותר לאחר יממה, אך ב-17 לנובמבר 2012 "התקבל דיווח כי הנ"ל מתכוון לפגוע בעצמו ועל כן, נכבל שוב למיטה". בהמשך הדוח נכתב: "לא ידוע על רקע פסיכיאטרי טרם הגיעו לבית הסוהר", וכן "המוחזק אמר שהוא מצטער על מה שקרה, בשה"כ רציתי לראות רופא". כאשר הובא שומ"א סוף סוף לבית חולים התברר כי הוא אכן סובל מכאבים עזים בגלל אבנים בכליות, והוא טופל והוחזר לכלא "אלה". פרוטוקול בית הדין אינו שוכח לציין כי המוחזק "מודה על הטיפול". ואולם, נכון למועד כתיבת דוח זה, כחצי שנה מאז שהועבר לבית הסוהר הפלילי "אלה" – שומ"א עדיין מוחזק שם.

במקרים אחרים אין רקע לפגיעה עצמית לפני ההעברה לכלא פלילי. **ממ"ד** מבורקינה פאסו הועבר לכלא "דקל" בינואר 2011 בשל ניסיון בריחה, ומשם לכלא "אשל". התמשכות שהותו בכלא הפלילי הביאה אותו לכמה ניסיונות לפגוע בעצמו. לפי דוח השב"ס ממ"ד חתך את עצמו ושפך על עצמו מים רותחים, והוחזק כבול לזמן לא ידוע. בדוח מופיעה המלצת עו"ס (עובד/ת סוציאלית) להמשך כבילה עד הערכה מחדש של מצבו הנפשי, אולם לא מצאנו עדויות לכך שנערכה לו בדיקה כלשהי על ידי רופא פסיכיאטר בכל זמן שהותו בכלא הפלילי. עובדת המוקד העידה כי הוא בודד לגמרי ואינו יודע שום שפה שיוכל לתקשר בה עם הסובבים אותו. ממ"ד הוחזק כמעט שנתיים בכלא פלילי.

ב. "מקרה נפשי"

גם מוחזקים במתקני הכליאה למבקשי מקלט, שלא ניסו להתאבד אך מוגדרים כסובלים מהפרעות נפשיות, מועברים לבתי כלא פליליים לצורך השגחה. שמונה מקרים כאלה אותרו בוודאות על ידי המוקד, אך אין ספק שאלה אינם היחידים. מקטעי הסיפורים שהגיעו לידיעתנו, מצטיירת תמונה קשה במיוחד של התנאים ואופי הטיפול להם זוכים אנשים נרדפים, פגועי נפש וקורבנות עינויים במדינת ישראל בשנות האלפיים.

¹² לפירוט נוסף ראו עדות סיגל רוזן, רכזת מדיניות ציבורית במוקד סיוע לעובדים זרים, בנספח א'

ס"ה הוא אריתריאי שגויס לצבא בארצו בגיל ארבע עשרה (14). בזמן שירותו כגשש ביחידת קומנדו ניסה לברוח, נענש וישב בכלא ארבע שנים. באותו זמן היה עדיין, ככל הנראה, קטין. הוא עבר עינויים קשים, ולפי עדות עובדת המוקד **"גופו מכוסה צלקות עמוקות, מעין חורים"**. הוא הצליח לברוח מאריתריאה והגיע דרך סיני לישראל. בהגיעו היה מצבו קשה והוא אושפז למשך שישה ימים בבית החולים סורוקה; משם נשלח למתקן "סהרוניס", אך כעבור זמן קצר הועבר לכלא הפלילי "אלה", כנראה בגלל התמוטטות עצבים. צ'סקה כץ, שייצגה אותו בפני בית הדין והייתה נוכחת בדיון, דיווחה כי "במהלך הדיון פרץ בבכי מדי פעם (...) לאחר שסיפר מה שעבר עליו התחיל להתנשם בכבדות ונראה כאילו נמצא בהתקף חרדה, היה לו קשה לנשום...".

חמור במיוחד הוא המקרה של **בק"ט**, קטין אריתריאי שנעצר בינואר 2011 סמוך לכניסתו לישראל וכעבור שלושה ימים אושפז במחלקה סגורה במב"ן. במאי 2011 הועבר לכלא הפלילי "דקל" והובא בפני הדין מיכאל זילברשמיד, שקבע: "עסקינן במוחזק אריתריאי הזכאי להגנה קבוצתית. המוחזק שהה כשלושה חודשים במרפאת מב"ן במצב פסיכוטי. מעדכון שהגיע לביה"ד נמסר כי הלה מקבל טיפול תרופתי ונמצא תחת השגחה. טובתו של המוחזק דורשת את המשך השמתו במשמורת לצורך קבלת טיפול והשגחה"¹³. אך מהו טיב הטיפול שקיבל בק"ט בכלא הפלילי? מן הפרוטוקולים של בית הדין אנו למדים כי ביוני 2011 משיב בק"ט לשאלת הדין: "אני כבר שבוע לא מקבל תרופות כי נגמר לי המרשם"¹⁴. בדיון הבא נמסר כי בק"ט "במעקב פסיכיאטרי צמוד ומקיים שיחות קבועות עם עו"סית"¹⁵. רק בתחילת יולי מתקבלת חוות דעת רפואית ולפיה בק"ט הוא קטין בן שש עשרה, והדין מורה להעבירו למקום משמורת המיועד לקטינים. בעקבות זאת הועבר לכלא לקטינים "מתן".

ט"א הוא אתיופי שהגיע לישראל באוקטובר 2010, והיה בן תשע-עשרה בעת שהועבר לכלא "אשל", בינואר 2011, כ"מקרה נפשי". הוא נחטף בסיני, ולפי עדויות חבריו הוחזק במחנות העינויים בתנאים קשים במיוחד; מצבו כזה שלא ידע אפילו לומר כמה זמן נמשך השבי. מתוך עדותה של צ'סקה כץ, שפגשה את ט"א בכלא "אשל": **"נראה שהוא בעולם אחר, לא עונה לשאלות, לא בטוחה אם הוא מודע לכך שאני כאן. לפעמים נראה שהוא מבין אותי אך מגיב בצחוק חזק או בשירה וחוזר להתבונן על משהו אחר"**. לפי דוח השב"ס, ט"א קיבל טיפול תרופתי להרגעה בזמן שהותו בכלא. מצבו המעורפל לא מנע ממשד הפנים להחתים אותו על מסמך חזרה מרצון לאתיופיה. במעמד בית הדין, נציגת המוקד עמדה בתוקף על כך שהמוחזק אינו כשיר להחלטה כזו או להחתמה על מסמך כלשהו, ואף הדין עצמו ציין בפרוטוקול הדיון כי ט"א "נראה אבוד"; למעשה, הוא אף לא ידע לומר את שם משפחתו או את כתובת מגוריו. משרד הפנים התעלם מטיעוני המוקד, מהערת הדין וממצבו הנפשי הקשה של ט"א, והעלה אותו על טיסה לאתיופיה.

ב"מ, טוען לאזרחות אריתראית ואתיופי לפי קביעת משרד הפנים, גויס בכפיה לצבא האריתראי ולאחר שנה וחצי בצבא הצליח לברוח מאריתריאה. הוא נחטף בסיני, הוחזק כבול בשלשלאות ולפי עדותו ספג מכות "מדי בוקר, צהריים וערב". הוא הוחזק ב"סהרוניס" כחצי שנה, ועקב התמוטטות נפשית אושפז במב"ן (מחלקת בריאות הנפש) בבית הסוהר מג"ן למשך יומיים במצב פיזי ונפשי קשה, כשהוא סובל מסיוטים. משם הועבר לכלא הפלילי "אשל". ב"מ

¹³ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בעניין בק"ט מיום 3 למאי 2011 מצ"ב כנספח ה' 1

¹⁴ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בעניין בק"ט מיום 28 ליוני 2011 מצ"ב כנספח ה' 2

¹⁵ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בעניין בק"ט מיום 12 ליולי 2011 מצ"ב כנספח ה' 3

הועבר הלוך ושוב בין "אשל" למב"ן לפי מידת ההרעה במצבו, כאשר העילה היחידה להשארנו בכלא היא מצבו הפסיכיאטרי – מצב שרק החרף – אם לא נבע מלכתחילה – מנסיבות כליאתו. הוא אושפז למשך חמישה חודשים במב"ן, מתוכם שהה חודשיים במחלקה סגורה. כאשר הוחזר לכלא "אשל" נמצא בהשגחה כל 30 דקות וקיבל טיפול תרופתי: לפעילת המוקד דיווח ב"מ כי הוא לוקח תרופות כל יום, אך לא היה לו מושג איזה תרופות ולמה הן מיועדות. בינואר 2012 הוגשה על פי דרישת בית הדין חוות דעת פסיכיאטרית, אשר מסקנתה הייתה כי ב"מ סובל מתגובה פוסט-טראומטית כתוצאה מן ההתעללות שעבר בסיני. הוא שוחרר לבסוף בעזרת מוקד סיוע לעובדים זרים.

יש להדגיש כי רק בשנה האחרונה (2012) החל בית הדין לביקורת משמורת להעניק חשיבות להערכה פסיכיאטרית של המוחזקים הזרים בבתי הכלא הפליליים, ולבקש מהשב"ס לשלוח אותם להסתכלות לצורך חוות דעת כזו. מבין עשרות המוחזקים הכלואים בבתי כלא פליליים ושרואיינו על ידי פעילי מוקד סיוע לעובדים זרים, איש לא דיווח להם שנפגש במהלך שהותו בכלא הפלילי עם רופא פסיכיאטר או פסיכולוג לצורך טיפול. המוחזקים פוגשים בעובדים הסוציאליים של הכלא, שמטפלים באסירים הפליליים. ברם, עו"סים אלה אינם דוברים את שפותיהם ואינם מכירים את הבעיות הייחודיות למבקשי המקלט מאפריקה, ואף אינם מקבלים כל הכשרה לטיפול בהם. בעיקר, אין לצפות מעובדים סוציאליים להעניק טיפול לאנשים במצב נפשי מעורער, לאחר נסיונות התאבדות וטראומות קשות. כאשר בית הדין מבקש חוות דעת, זו ניתנת על ידי פסיכיאטרים חיצוניים, המגיעים לצורך הבדיקה לבית הסוהר.

זהו, למשל, ההליך שננקט בעניינו של ב"ב, מבקש מקלט אריתריאי: בפברואר 2012 פסק בית הדין למשמורת על שחרורו של ב"ב, אולם הוא לא שוחרר מאחר והחל לקבל טיפול תרופתי מונע נגד שחפת. כעבור חודשים אחדים, ביוני 2012, ב"ב נבדק לראשונה על ידי פסיכיאטר בביה"ח סורוקה לאחר שחבט את ראשו בקיר, ולפי הדוח "גילה קשיי הסתגלות למסגרת הכלא והוגדר בהשגחה עקב מצוקה נפשית הקשורה למעצרו".¹⁶ ב-11 ביולי 2012 הופנה לבדיקה פסיכיאטרית לאור "התנהגות חריגה", אך רק כעבור חודש, ב-13 באוגוסט, בחנה אותו ד"ר אירינה אברהם, פסיכיאטרית מביה"ח באר יעקב, וקבעה כי הוא "מקבל טיפול הרגעי בלבד עקב תגובה הסתגלותית למעצרו". סיפורו של ב"ב ממחיש את מעגל האימים הקפקאי שלתוכו נשאבים מבקשי המקלט, כאשר הם מפתחים "מצוקה נפשית הקשורה למעצרו" – ובשל כך מושלכים למעצר קשה ואכזרי פי כמה, בכלא פלילי, מטופלים בתרופות ללא מעקב פסיכיאטר או רופא מומחה כלשהו, ומבלי שזכויותיהם הבסיסיות ביותר יישמרו. ב"ב, שבית הדין עצמו קבע כי יש לשחררו, הושאר בכלא כדי לקבל טיפול מונע לשחפת. החודשים עברו. הוא לא שוחרר. בייאושו החל לגלות "קשיי הסתגלות למסגרת הכלא" ולפתח "התנהגות חריגה" – ועל כן הושאר בכלא "אשל", לצורך "השגחה". שם הוא כלוא עדיין נכון למועד כתיבת דוח זה.

ג. נשאי איידס

עילה נוספת להעברת אזרחים זרים לבתי כלא פליליים היא היותם נשאי נגיף HIV: במתקני הכליאה הייעודיים אין מערך רפואי לטיפול בנשאים. על מנת שיוכלו לקבל את קוקטייל התרופות

¹⁶ כל ההדגשות כאן ולהלן על-ידי מחברת הדוח, מ.פ.

החיוני, ולהמצא בקרבת בית-חולים (סורוקה), נשלחו בשנים האחרונות נשאי הנגיף לכלא "האלה". שלושה מקרים כאלה מתועדים במוקד סיוע לעובדים זרים.

הר"ב מאתיופיה נעצר בדצמבר 2009 סמוך לכניסתו לישראל והוחזק במתקן "סהרונים", הועבר לכלא פלילי "אוהלי קידר", ומשם לכלא פלילי "אשל" ושם, בפברואר 2010, ניסה להתאבד בחניקה באמצעות חבל עשוי מקרעי סדין. באפריל 2011 החליט בית הדין לביקורת משמורת להענות לבקשת מוקד סיוע לעובדים זרים ולשחרר את הר"ב. נימוקי הדיין מרט דורפמן להחלטת השחרור חושפים כשלים חמורים באופי התנהלותה של רשות ההגירה, כמו גם את הזלזול העקבי והמכוון מצד משרד הפנים, לא רק בזכויות המוחזק, אלא גם בהוראות בית הדין עצמו, ומנגד – את המלכוד שבו נתון המוחזק בכלא הפלילי. מצב זה מאפיין לא רק את המקרה של הר"ב אלא את רוב רובם של המקרים הנדונים כאן, ועל כן נביא כאן חלקים מן הפרוטוקול במלואם:

*"האם במקרה שלפנינו, ניתן לומר, כי הרחקת המוחזק מישראל נמנעת או מתעכבת בשל העדר שיתוף פעולה מלא מצדו? הרי על-פי התשתית העובדתית המונחת בפני, בכוונת ב"כ המוחזק לבקש מרשות ההגירה לעכב את הרחקתו של המוחזק מטעמים רפואיים (...). אדגיש, כי מעיון בנוהל זה, נראה לי, כי הגשת בקשה זו, כשהמוחזק נמצא במשמורת, ללא כל אמצעים כספיים וללא גישה לשירותי הבריאות מחוץ לשב"ס, הינה בבחינת משימה כמעט בלתי אפשרית ולכן, לא ניתן לטעון, כי המוחזק השתהה במשך תקופה ארוכה בכך שלא הגיש בקשה עד כה."*¹⁷

דברים אלה, בבואם מפי דיין בית הדין עצמו, מעידים עד כמה חמורה חסימתם של המוחזקים בפני העולם החיצון, המדינה, הרשות הממונה עליהם וארגוני הסיוע למיניהם, ותלותם המוחלטת באדם אחד, הלוא הוא הדיין החורף את גורלם.

בהמשך מתייחס הדיין דורפמן ישירות להתעלמות הבוטה של משרד הפנים, במשך כשנה וחצי (!) מטענות המוחזק, וחמור מזה – להתעלמות המשרד מהוראות בית הדין. "יתרה מזו, לא נעלם מעיני, כי המוחזק טען במספר הזדמנויות, כי הוא לא יכול לחזור לאתיופיה בשל בעיות פוליטיות". כך, למשל, במהלך הדיון מיום 26-10-09, טען המוחזק, כי: 'אני לא יכול לחזור לשם יש לי בעיה פוליטית'. המוחזק חזר על טענתו בדיון מיום 8-06-10 וציין, כי: 'הממשלה הנוכחית מחייבת אותי להיות חייל'. כמו כן, בדיון מיום 11-01-11 הוסיף המוחזק: 'הייתי חייל באתיופיה ובמלחמה אמרו לי שעשיתי טעות ובגלל זה הכניסו אותי לכלא. אחרי שנה ושמונה חודשים שוחררתי. אחרי זה החזירו אותי לכלא'. מכאן אנו למדים, כי המוחזק העלה טענת הגנה, שלכל הפחות הייתה ראויה להיבדק ע"י משרד הפנים עוד לפני כמעט שנה וחצי, אך המוחזק מעולם לא נפגש עם יחידת RSD וטענתו כלל לא נבחנה. יתר על כן, בדיון מיום 11-01-11 הורה בית הדין מפורשות ליחידת RSD לערוך למוחזק ראיון בהקדם ולעדכן את בית הדין. מאז החלטת בית הדין עברה תקופה של שלושה חודשים, אך המוחזק טרם נפגש עם אנשי משרד הפנים והוראת בית הדין נשארה ללא כל מענה."¹⁸

לבסוף, נביא את הביקורת החריפה שמוחת בית הדין על תנאי כליאתם של הר"ב ואחרים עם אסירים פליליים, בניגוד גמור לחוק: "ברצוני גם להעיר, כי לא נעלמה מבית הדין העובדה, כי על-פי המסמכים אשר מצויים בתיקו של המוחזק, הוא שוהה בבית סוהר אשל, בתא עם נשאי

¹⁷ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת מיום 10 לאפריל 2011 בעניין הר"ב, סעיף 6. ההדגשה כאן ולהלן של מחברת הדוח, מ.פ. ראו נספח ו'
¹⁸ שם, סעיף 7, ראה נספח ו'

איידס נוספים, שהינם אסירים פליליים. דבר זה עומד בניגוד גמור לאמור בהוראת סעיף 13ח(ב) לחוק הכניסה לישראל, אשר קובעת מפורשות, כי: ' (ב) שוהה שלא כדין הנתון במשמורת יחזק בתא נפרד מאסירים ומעצורים פליליים'. מן הראוי, כי שלטונות השב"ס יבחנו את הנושא לעומד וימצאו פתרון הולם בכדי למנוע החזקתם של מסתננים ואסירים פליליים בתאים משותפים".¹⁹ עוד בעניין זה מעידה פעילת המוקד, שביקרה את המוחזקים נשאי האיידס בכלא הפלילי, כי הם היו כלואים עם אסירים פליליים בתא צר במיוחד אפילו ביחס לתנאים הקשים בבתי הסוהר הללו.

אב"ו, אריתראי, נעצר ביום כניסתו לישראל, בדצמבר 2009. הוא הועבר לכלא הפלילי "אשל" והוחזק שם קרוב לשנה. ושוב, עלינו לקרוא בין שורות מסמכי בית הדין כדי לגלות כיצד באמת מתנהל הטיפול שלשמו מועברים המוחזקים לבית סוהר פלילי:

יש – האם התחלת את הטיפול שלך במתקן החדש?

ת – לא אפילו לא ראיתי רופא"²⁰

בהחלטתו לאשר את המשך המשמורת מציין הדיין יוסי מימון, 'לא ברור מדוע הוחלט על העברתו של המוחזק לצורך טיפול רפואי למתקן אחר כשמנגד השב"ס אינו מטפל בו כלל'.²¹ יש לציין כי בהמשך החלו לטפל באב"ו ב"אשל" בקוקטייל תרופות, אולם המשיכו להחזיקו באותו תא צר במיוחד עם אסירים פליליים, אף כי הוכרה אזרחותו האריתראית ועל כן, מתוקף ההגנה הקבוצתית לאזרחי מדינה זו, לא הייתה שום עילה להחזיקו בכלא. בינואר 2011, כעבור יותר משנה, מציין הדיין מיכאל זילברשמיד: "לא מקובל שמוחזק יישאר במעצר רק משום שלא ניתן להעניק לו טיפול רפואי מחוץ לכותלי בית הסוהר".²²

מבין שלושת המקרים של נשאי נגיף HIV אשר הוחזקו בבית כלא פלילי ומתועדים במוקד סיוע לעובדים זרים, אב"ו הוא היחיד שאכן קיבל בכלל טיפול רפואי; השניים האחרים גם לא נזקקו לטיפול. עובדה תמוהה נוספת היא המצאם של עוד שני נשאי נגיף HIV המוכרים למוקד במתקני הכליאה הייעודיים, אשר לא הועברו לכלא פלילי – עובדה ממנה ניתן, כך נראה, להסיק על העדר נוהל קבוע ומוסדר להעברות הללו, הנעשות על פי החלטה שרירותית ונקודתית של גורמי שב"ס, ויתרה מזו – לא בהכרח בשל צורך ממשי.

ד. "מעקב רפואי הדוק"

מבקש המקלט האריתראי פט"נ, על פי דוח השב"ס, "הועבר לכלא אשל עקב בעיות בריאותיות אשר מצריכות מעקב רפואי הדוק". כפי שעולה מן הדוח הרפואי, פט"נ עבר ניתוח לב והשתלת מסתם לפני הגיעו לישראל. הוא הוחזק במתקן הכליאה "סהרונים" על אף הסייג המפורש הקבוע בתיקון לחוק למניעת הסתננות, ולפיו אין להחזיק אדם במשמורת אם "בשל גילו או מצב בריאותו של המסתנן, החזקתו במשמורת עלולה לגרום נזק לבריאותו".²³ ביולי 2012 הובהל פט"נ לבית החולים סורוקה ושם נותח בדחיפות לצורך החלפת המסתם בלבו, שחדל לתפקד והביאו לסף מוות. ואולם, לא עבר חודש, ובאוגוסט אותה שנה הובהל פט"נ שוב לבית החולים בשל "גודש

¹⁹ שם, סעיף 10, ראה נספח ו'

²⁰ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת מיום 17 לפברואר 2010 בענין אב"ו, ראה נספח ז'.

²¹ שם, הדגשה שלי מ.פ. נספח ז'

²² פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת מיום 11 לינואר 2011 בענין אב"ו, החלטה.

²³ תיקון לחוק למניעת הסתננות, סעיף 30א (ב)(1).

ריאתי קשה". לאחר מכן הועבר לכלא הפלילי "אשל", כאמור – בשל הצורך בהשגחה רפואית מתמדת והקירבה לביה"ח סורוקה. התנהלות השב"ס במקרה זה, כמו גם במקרים רבים שהובאו לעיל, מובנת ואחראית: המוחזק מצוי בסכנת מוות, בהעדר מערך מתאים לטיפול רפואי במתקני הכליאה הייעודיים; על כן מעבירים אותו לבית כלא מסודר, שבו יש מערך אלמנטרי כזה – בית הכלא הפלילי. האחראים למצב מעוות זה הם קובעי המדיניות הישראלית ומשרד הפנים.

ה. "הפרות משמעת"

לפי הידוע למוקד סיוע לעובדים זרים הועברו לבתי כלא פליליים מספר מהגרים ומבקשי מקלט שניסו לברוח ממתקני הכליאה בהם הוחזקו, או ששבתו רעב במחאה, או שהוגדרו מסיבות שונות שלא פורטו כמפרי משמעת. בנוסף לבעיה העקרונית בהעברתם לכלא פלילי, ללא משפט, של מוחזקים אלה – אשר התנהגותם אינה בהכרח פלילית, ולעיתים קרובות נובעת מעצם כליאתם – יש להבין כי העברה זו מתבצעת לתקופה בלתי מוגדרת, ולמעשה ללא הגבלת זמן. המועברים נשארים בכלא הפלילי, ולמעשה – נשכחים שם (מצב זה הוא אחד הכשלים בהם נתקלנו לא רק בתחום זה, אלא כמעט בכל המקרים שסוקרו בדוח).

לראיה, ציטוט מדוח הסנגוריה הציבורית לשנים 2009-2010, שהתריע כבר אז כנגד מצב האזרחים הזרים המוחזקים בבתי כלא פליליים, והאיר את הסיבה האמיתית למה שמכונה "הפרות משמעת": "האזרחים הזרים התלוננו על כליאתם בכלא המיועד להחזקת אסירים שהורשעו בביצוע עבירות פליליות ועל הרחקתם מחבר הפליטים האחרים. חלקם טענו כי הם נמצאים בכלא חודשים ארוכים, בלא שהם רואים אופק לשינוי במעמדם. אנשי הסנגוריה התרשמו כי התסכול הגדול שחשים אותם כלואים מהווה פתח לחיכוכים עם צוות בית הסוהר. החזקת אזרחים זרים אלה, שלא ביצעו עבירות פליליות, בכלא שבאופיו הוא כלא פלילי, תוך הרחקתם מחברת זרים אחרים מעוררת קושי, וראוי היה להימנע מכך ככל הניתן. הדברים חמורים במיוחד ככל שנכונה הטענה כי לא מתקיימת ביקורת מספקת על המשך שהותם של אותם זרים בבית הסוהר".²⁴ [ההדגשות לא במקור]

המקרה של גכ"ק, אזרח אתיופי, ממחיש בחריפות את הבעייתיות המובנית במדיניות זו. גכ"ק היה קטין בעת שנחטף על ידי כנופיית מבריחים בסודן, עונה ונמכר למבריחים בדואים שלקחו אותו לסיני, שם הוחזק בשבי וסבל מהתעללות קשה עד שאמו מכרה את ביתה כדי לשלם דמי כופר עבורו, ובמאי 2010 הוברח, בניגוד לרצונו, לישראל. הוא נעצר מיד והוחזק במתקן "סהרונים", אף כי בתחקיר שנערך לו על-ידי "יחידת המסתננים" נכתב כי הוא בן 17.²⁵ בית הדין התעלם מכל טענותיו. בייאוש הפסיק לאכול ולשתות שלושה ימים והטיח ראשו בקיר עד שאיבד את הכרתו. כאשר התעורר מצא עצמו בבית הסוהר הפלילי "דקל". באוקטובר 2010 פסק הדין יוסי מיימון בשבתו לדיון ב"דקל" כי גכ"ק שיקר בכל פרטי עדותו, ויתר על כן "שיקר בענין גילו עד שנבדק ונקבע כי הינו בגיר בן 19".²⁶ למרבה הפלא, כל מסמכי בית הדין בהמשך התיק מעידים חד משמעית כי לא נערכה שום בדיקה לקביעת גיל המוחזק גכ"ק עד מועד הפסיקה, ואף לא חודשים רבים לאחריה. רק במרץ 2011, כאשר הגיע לכלא "דקל" הדיין אילן חלבגה, הוא דרש, על סמך התרשמות ראשונית ממבנה גופו ומראה פניו של גכ"ק, לשלוח אותו בדחיפות לבדיקת גיל.

²⁴ דוח הסניגוריה הציבורית 2009-2010, כלא דקל, עמ' 74, סעי' ב 18.

²⁵ גכ"ק, טופס תחקור מסתננים במתקן אלמ"ר מיום 16 למאי 2010, מצ"ב כנספה ח' 1.

²⁶ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בענין גכ"ק מיום 15 לנובמבר 2010, מצ"ב כנספה ח' 2.

הבדיקה התעכבה עוד חודשיים. במאי 2011 נערכה בדיקה רפואית בה נקבע כי גכ"ק בן 19 בקירוב; בשלב זה כבר שהה גכ"ק בכלא הפלילי תשעה חודשים בתא אחד עם אסירים פליליים בוגרים. מצבו הנפשי הדרדר בינתיים עד כדי כך שאפילו הדין מיימון, אשר חזר והאשימו בשקרים, מצא לנכון לבקש מרשות ההגירה לטפל בעניינו כי "מצבו הנפשי עדין".²⁷ גכ"ק שוחרר בערבות ביולי 2012, לאחר שישב יותר משנתיים בכלא בישראל ולאחר חודשים רבים במחנות העינויים בסיני ובסודן.

מקרה חמור לא פחות הוא זה של ק"י, יליד חוף השנהב, שנעצר בפברואר 2010 סמוך להגיעו לישראל. רשות ההגירה קבעה כי הוא אזרח גינאה ולא חוף השנהב. עוד יוחסו לו אזרחות סודאנית ואזרחות של מדינת גאנה. בדצמבר 2011, כעבור קרוב לשנתיים (!) במתקן "סהרונים", הובהל ק"י לבי"ח סורוקה ונבדק על-ידי פסיכיאטר "לאחר שנשך סוהרים כשהתבשר כי לא יישאר בארץ".²⁸ הוא הועבר לכלא הפלילי "אלה", שם נבדק על ידי פסיכיאטר ו"עקב התרשמות מדיכאון תגובתי הומלץ על טיפול תרופתי בתכשיר נוגד דיכאון. כמו כן הומלץ על המשך ההשגחה עקב בעיות תקשורת עם האסיר אשר דובר צרפתית בלבד".²⁹ בבדיקה הבאה, בפברואר 2012, מצויין כי "מדובר באסיר בן 18".³⁰ גילו הצעיר והסיבות למצבו הנואש של ק"י עולים בבירור מדוחות הבדיקות הפסיכיאטריות: "הופנה על ידי עו"ס עקב שינויים בהתנהגותו אתמול: נראה נשכב על הרצפה, סירב לאכול ולהתקלח (...). לדבריו רוצה לחזור לארץ מולדתו או להשתחרר לישראל רק לא להשאר בכלא (...). התרשמותי שמצוקתו כעת נובעת משהותו במאסר מגיל צעיר ומתחושת חוסר אונים לגבי יכולתו להשפיע על העתיד. כעת אינו סובל ממחלת נפש פעילה, מדובר בהתנהגות תגובתית אצל בחור צעיר ללא השכלה כלשהי, בעל כוחות דלים".³¹ הפסיכיאטרית ממליצה להפסיק הטיפול התרופתי "שהאסיר אינו מעוניין בו. מעקב פסיכיאטרי לפי הצורך. שיחות עם עו"ס".³²

אנו מביאים את פרטי המסמך הנדון על מנת להבהיר את הכשלים המובנים בטיפול במוחזקים המועברים לכלא פלילי על רקע פסיכיאטרי או בשל הפרעות התנהגות. ראשית, כמו במקרה ק"י ואחרים שנסקרו פה, לעתים קרובות הם מטופלים בתרופות ללא פיקוח רפואי צמוד או השגחה על משך נטילת התרופה ועל השלכותיה, ואף על עצם הצורך בה: "התרשמותי שלא מדובר במצב פסיכוטי או אפקטיבי כמו דיכאון רב, אלא מדובר במצב הסתגלותי על רקע מאסר"³³, מדווחת הרופאה. שנית, פגישותיהם היחידות – אם בכלל – עם רופא פסיכיאטר נערכות במסגרת בדיקה חיצונית לפי צו בית הדין לביקורת משמורת או לאחר התמוטטות קיצונית. שלישית, אין הם מקבלים שום סעד או טיפול פסיכולוגי ואמורים להסתייע בעו"ס, שהם חסרי הכשרה לטיפול בהם ואף אינם דוברים את שפתם, כמו במקרה שלפנינו, שבו מציינת הפסיכיאטרית במפורש "ישנם סימפטומים של מצוקה נפשית על רקע המאסר ובידוד תרבותי כאשר נמנע ממנו לצור קשרים שוטפים עם הסביבה בהיותו דובר צרפתית בלבד" – והדברים תקפים עוד יותר במקרים אחרים, של דוברי שפות אפריקאיות בלבד.

²⁷ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בענין גכ"ק מיום 13 ליולי 2010, מצ"ב כנספח ה'3

²⁸ חוות דעת פסיכיאטרית בעניין ק"י מיום 9 לפברואר 2012, ד"ר ג'וליה אפלבוים, מצ"ב כנספח ט'1

²⁹ שם

³⁰ שם

³¹ תעודת רופא מבדיקה שנערכה לק"י בכלא "אלה" ב-4 לאפריל 2010 ע"י ד"ר ג'וליה אפלבוים, מצ"ב

כנספח ט'2

³² שם

³³ חוות דעת פסיכיאטרית בעניין ק"י מיום 9 לפברואר 2012, ד"ר ג'וליה אפלבוים

ביוני 2012, כמעט שנתיים וחצי לאחר שהושם במעצר, התמוטט ק"י ואושפז במחלקה לבריאות הנפש בבית סוהר מג"ן. הדיין, אשר המתין לתגובת המדינה להחלטת שחרור, מצטט מדוח השב"ס כי "המוחזק הפסיק להתקלח, לא אכל, שכב על רצפת חדרו ועשה צרכים על עצמו. עוד נמסר כי שבוע עובר לאשפוזו ניסה לקפוץ מגובה שני מטרים ואף תקף איש צוות שב"ס ונשך אותו".³⁴ בהמשך פסיקתו כותב הדיין מיכאל זילברשמיד: **"אינני יכול שלא לציין את מחדלי המדינה בתיק זה. המוחזק הועבר לכלא אלה לאור התנהגותו. מאז הגיעו לבית הסוהר, וחרף הוראות בית הדין, לא הגיע נציג מטעם המשיבים להחתים את המוחזק על מסמכי נסיעה. המוחזק הביע את רצונו בפני לשוב לארצו. על המדינה חלה החובה לעשות להרחקתו של מוחזק המוכן לשוב לארצו".**³⁵ [ההדגשה לא במקור].

בספטמבר 2012 נעתר בית הדין למאמצי מוקד סיוע לעובדים זרים והורה לשחרר את ק"י, תוך שהוא מצייץ בנימוקיו כי **'למעשה, מאז הגעתו של המוחזק לכלא 'אלה' לא הגיע נציג מטעם המדינה ולו פעם אחת על מנת לנסות ולקדם את הרחקתו חרף ההסכמה לשיתוף פעולה כאמור".**³⁶ [ההדגשה לא במקור].

³⁴ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בענין ק"י מיום 4 ליולי 2012, כלא אלה. מצ"ב כנספח ט"3

³⁵ ש.ס.

³⁶ פרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בענין ק"י מיום 24 לספטמבר 2012, כלא אלה. מצ"ב כנספח ט"4

סיכום

מסך המקרים שנסקרו כאן עולים כשלים חמורים בהתנהלות המדינה כלפי אזרחים זרים המוחזקים על ידה במשמורת על פי חוק הכניסה לישראל והתיקון לחוק למניעת הסתננות, ומועברים, בשל הסיבות שנמנו לעיל, לבתי כלא פליליים לזמן לא מוגדר. אנו סבורים כי כשלים אלה אינם חריגים אלא גורפים, וכי הם אינם נובעים מהתנהלות השב"ס אלא מקובעי המדינות במשרד הפנים, המתעלמים במכוון ובעקביות מזכויות המוחזקים על-פי החוק, ממצוקתם הנפשית והגופנית ומעקרונות יסוד הנוגעים לזכויות אדם בכלל ולזכויות פליטים ומבקשי מקלט (על פי האמנה הבינלאומית לפליטים שמדינת ישראל חתומה עליה), בפרט. יש להדגיש כי מקרים אלה מעידים בבירור על כך שהחזקת האזרחים הזרים בכלא פלילי פוגעת בכבודם ובבריאותם, ובכך היא עומדת בסתירה נחרצת לקבוע בתיקון לחוק למניעת הסתננות (סעיף 30ב'ב). כמו כן, החזקתם בתאים משותפים עם אסירים פליליים עומדת בניגוד לחוק (סעיף 30ב'ג).

המידע שהצליח מוקד סיוע לעובדים זרים להשיג במאמצים ניכרים, בהעדר נגישות ותוך קשיים בתיאום מול רשויות השב"ס, מעלה תמונה קשה ביותר. ניסיונות ההתאבדות, תולדת המצוקה והייאוש, חוזרים על עצמם גם תחת ההשגחה בכלא הפלילי. מוחזקים הסובלים מהפרעות נפשיות, בוגרים וקטינים כאחד, שוהים ביחד עם אסירים פליליים ומטופלים תרופתית – אם בכלל – ללא המערך הנדרש של השגחה פסיכיאטרית ופסיכולוגית, כאשר הסעד היחיד המוצע להם הוא "שיחות עם עו"סים", הווה אומר: עובדים סוציאליים חסרי כל הכשרה קלינית אשר לרוב אף אינם דוברים את שפתם.

מעבר לכך, אנו מבקשים להפנות את תשומת הלב להעדר מערך סעד נפשי למוחזקים במתקני הכליאה הייעודיים למסתננים. המדינה, כאמור, מחויבת לדאוג לצרכי הקיום ולבריאות המוחזקים על ידה במשמורת עד הרחקתם, ולפיכך עליה להקים לאלתר מרפאות במתקני הכליאה ההמוניים שהיא מייעדת להם. יתרה מזו, לאור העובדה שהמוחזקים הם גברים, נשים וקטינים למודי תלאות וסבל, ניצולי עינויים, אונס והרג, הכלואים על לא עוול בכפם למשך זמן בלתי ידוע המתארך לחודשים ואף שנים, מובן מאליו שמרפאות אלה צריכות לכלול סעד נפשי על-ידי צוות מיומן שהוכשר לטיפול באוכלוסייה זו, וכן מתקני אשפוז למקרים קיצוניים. זהו הפתרון החוקי, האנושי וההגיוני לבעיות שהוצגו כאן, ולא העברה שרירותית וחסרת הצדקה לכלא פלילי. כמו כן, מן החומר שהוצג כאן עולה בבירור התרשלותו המתמדת של משרד הפנים ביחס לפניות המוחזקים בבתי הכלא הפליליים, עד כדי התעלמות מדרישות בית הדין לביקורת משמורת בעניינם. שוב ושוב אנו רואים כי נציגי משרד הפנים אינם מטפלים בפניות, אינם משיבים להן, אינם מתייצבים לדיון ואף אינם מגיעים לכלא לטפל בבקשות להחזרה מרצון. שוב, בעיה זו מוחרפת פי כמה בבתי הכלא הפליליים שבהם אין נציגות קבועה של משרד הפנים כמו במתקני הכליאה הייעודיים, ובהם נחסמת בפני המוחזקים כמעט כליל גישה לארגוני הסיוע.

המלצות

- יש לשים קץ למדיניות מעצרים המנהלי של מבקשי מקלט מתוקף החוק למניעת הסתננות.
- כל עוד נמשכת מדיניות הכליאה, יש לוודא כי היא מתבצעת בהתאם לחוק הישראלי: אין לכלוא מבקשי מקלט בבתי כלא פליליים, עם אסירים פליליים, מבלי שהורשעו או נחשדו בדבר.
- יש להתאים את מתקני הכליאה למבקשי מקלט ומהגרים להחזקתם של עצורים שדורשים השגחה צמודה וליווי רפואי
- על המדינה להעסיק פסיכולוגים ופסיכיאטרים שדוברים את שפת אמם של מבקשי המקלט במתקני הכליאה ולמצער, לדאוג לטיפול פסיכולוגי ופסיכיאטרי בסיוע מתורגמנים צמודים וזאת על מנת לסייע לכלואים שסובלים מהפרעות פסיכולוגיות ופסיכיאטריות.
- במקרים בהם פסיכיאטרים קובעים כי הכליאה היא גורם שמחמיר את בריאותם הפיזית ו/או הנפשית של הכלואים, יש לשחררם באופן מיידי בהתאם להמלצת הגורמים הרפואיים
- במקרים בהם משרד הפנים מתמהמה בביצוע גירושם של מהגרים שגירושם מהארץ חוקי וגם אפשרי, יש לשחרר את העצורים שכן העילה החוקית היחידה לכליאתם היא הבטחת גירושם מהארץ.

נספח א': קובץ עדויות מבתי הכלא הפליליים

א. עדותה של סיגל רוזן, רכזת מדיניות ציבורית במוקד סיוע לעובדים זרים, בעקבות ביקור בכלא "אשל" ב-12 במאי 2012 אצל סמ"ס, אריתראי בן 22 שניסה להתאבד במתקן "סהרונים", אושפז בבית החולים "סורוקה", נעלם מן הרשומות למשך כ-5 חודשים והועבר לכלא הפלילי. לביקור התלווה בן דודו של המוחזק:

"במהלך הביקור, שנערך כשמחיצת זכוכית עבה מפרידה בינינו לבין סמ"ס, כמקובל בביקורים לאסירים פליליים, ניסינו לדלות מסמ"ס פרטים אודות תקופת מעצרו ומצבו הבריאותי. בן דודו של סמ"ס ניסה לדובבו בטלפון הפנימי המקשר בין המבקרים לאסירים, אך סמ"ס הביט בו במבט זגוגי ועל רוב שאלותיו לא הצליח לענות. הוא הרבה לבקש מבן הדוד שיעביר אותו למקום אחר, עם אנשים אחרים, אך לא ענה על השאלה האם האסירים הפליליים הכלואים עמו מתאנים לו".

ב. עדותה של צ'סקה כץ, פעילת מוקד סיוע לעובדים זרים, מתוך דוח ביקור בבית הכלא הפלילי "אשל" ושיבות בית הדין לביקורת משמורת בבתי הכלא הפליליים "דקל" ו"אלה" ב-23 באפריל 2013.

ביקור בכלא "אשל":

1. מח"מ, אזרח סודן. נראה מאוד מוטרד, כועס ומתוסכל, פרק המון זעם בשיחה הארוכה איתי. כמעט ולא יכולתי להוציא מילה. הוא דיבר באריכות על כל מה שעובר עליו בכלא. אני מבחינה בשינוי מאוד גדול בהתנהגות שלו, היא הפכה להיות מאוד מחוספסת וקשוחה, כשהערתני לו על כך, אמר שזו הדרך היחידה לשרוד שם. במהלך השיחה סיפר על ההטרדות החוזרות שהוא סובל מהם, סיפר על בחור אריתראי שהוא בכלא והותקף על ידי אסירים אחרים, סיפר על מקרה בו היה בחדרו בזמן שאסיר אחר הכין דוקרן גדול, באותו היום החדר היה סגור והוא נאלץ לשבת כל היום בחדר עם האסיר שהחזיק את הדוקרן בפתח שהוא יותקף, מספר שאין שום טעם לפנות למפקד האגף או לסוהר מפני שזה רק ייצור עוד יותר עוינות כלפיו.. הוא אף אמר במרירות: "הסוהר לא מגן עלינו, מפקד האגף לא מגן עלינו, הקצין לא מגן עלינו, אין שום הגנה בכלא הזה" ... הוא לא מבין מדוע הוא מוחזק כל כך הרבה זמן בכלא, כבר 6-7 חודשים שהוא באשל ואין לו כבר שום תקווה שיוחזר לסהרונים...

2. מ"ק, אזרח אריתריאה. כששאלתי אותו האם מילא את הטפסים להגשת בקשת מקלט, אמר שכלל אין להם טפסים בכלא ולכן לא יכול היה למלא אותם.

3. אאע"ב, אזרח סודן. (...) למרות שהוא זיהה אותי, לקח לי זמן לזהות אותו ולהיזכר במקרה שלו שכן ביקרתי אותו פעם אחת (...). מאז הפעם הזאת שראיתי אותו, שיערו הלבין באופן משמעותי בצידי ראשו, כששאלתי אותו על זה אמר שהיה "מאוד עייף נפשית" ובגלל זה שיערו הלבין. חזר פעמים אחדות על המשפט "מאוד עייף נפשית". מוחזק באגף 12 כבר שלושה וחצי חודשים, יש להם אפשרות יציאה מהחדר שלוש פעמים ביום לשעה. מציין שהאוכל בסדר ושמספיק לו אבל שאין אף אחד שישים לו כסף לרכישות בקנטינה. נתנו לו ציוד בסיסי: מברשת ומשחת שיניים וסבון. הבגדים שלו ומספרי טלפון שהיו רשומים לו נותרו בתאו בסהרונים, מבקש שנעזור לו לאתרם. פגש רופא במתקן לפני כשבוע, בסך הכל נפגש פעמיים עם רופא בכל החודשים שהוא מוחזק בכלא אשל. מקבל תרופות- כדור אחד ביום, אינו יודע איזה סוג ולאילו מטרה.

דיונים בכלא "אלה":

4. ס"ק, אזרח אריתריאה. היה מאוד עצבני ונרעש בבית הדין, חזר בפני הדין על הקושי שבכליאה באלה, על זה שאין לו מוצרים בסיסיים כמו סבון, שמציקים להם בכלא בגלל שהם נוצרים ושחורים. שקשה בלי אפשרות לרכישת מוצרים בקנטינה, ושלא נותנים להם לעבוד בכלא. לאחר הדיון יצאנו החוצה וניסיתי לדבר איתו, הוא היה מאוד כעוס וסיפר שאחד הסוהרים הכה אותו.

5. ט"י, אזרח אריתריאה. הגיע לישראל ב-22 ליוני, 2012. מאז לא דיבר עם משפחתו שכלל לא יודעת האם הוא חי או מת. מציין שלא מקבל מספיק אוכל, רק קצת. הצמיד את שתי כפות ידיו והדגים את כמות האוכל שמקבל, מוטרד במיוחד משום שאין לו אפשרות ליצור קשר עם משפחתו.

ג. עדות שגבתה צ'סקה כץ בכלא אלה בשנת 2013 :

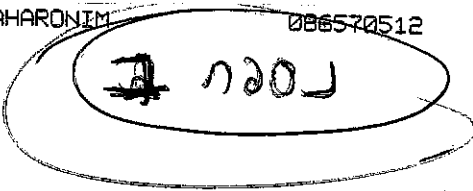
מאע"א, אזרח סודן. לא דיברתי עם בני משפחתי בסודן מזה 10 חודשים, מאז שהגעתי לכלא האלה. לפני 5 ימים הכניסו אותי לצינוק בגלל שדרשתי לחזור לסהרונים. אני מתחנן שיחזירו אותי לסודן במשך שבעה או שמונה חודשים ולא ברור לי מדוע לא מחזירים אותי. אני שומע מה שאת מספרת לי על עדויות החוזרים לסודן שנעצרים בגבול משום שהיו בישראל וזו הפעם הראשונה שאני שומע את הידיעות האלו, אבל גם עכשיו אני מתעקש שאסתדר אם רק יתנו לי לחזור לסודן.

ד. עדויות מתוך ראיונות שערכה פעילת המוקד צ'סקה כץ בכלא "אשל" עם מהגרי עבודה ממערב אפריקה, 3 במאי 2011 :

1. "שמי ס.ג'. אני בן 22, מניגריה. אני כלוא זה שנה וחצי. הועברתי לכלא דקל בפעם הראשונה בנובמבר, למשך חודשיים. מאחר והיו לי בעיות עם הכלואים האחרים בחדר, הועברתי לאגף 4 שם הייתי כלוא חודש שלם. היינו כלואים שם שני אפריקאים וארבעה אסירים ישראלים. בכלא דקל, קיבלתי סבון וכל מה שהייתי צריך. עבדתי שם שישה ימים בשבוע, משבע בבוקר ועד שלוש אחרי הצהריים והרווחתי עשרה שקלים ליום. כלא אשל הוא הגרוע מכולם. יש כאן מלא נמלים וחרקים אחרים על הרצפה והקירות והם מפריעים מאד לישון בלילה. לא נותנים לנו כאן סבון וגם לא משחת שיניים. אנו מבקשים ורק אומרים לנו: מחר, מחר אבל לא נותנים. יש לנו בעיה עם הערבים שכלואים עמנו. הם כל הזמן רבים איתנו. בחודשיים בהם שהיתי בדקל פגשתי פעם אחת את הדיין.

2. שמי נ.י., אני מגאנה. אני כלוא כבר שישה חודשים כאן, באשל ואני האפריקאי היחידי בכל האגף. אנחנו שמונה בחדר וכל השאר הם אסירים ישראלים. מותר לנו לצאת מהחדר רק פעמיים ביום. אין לי כסף לקנות מזון. נותנים לנו בכלא אורז ואני לא יכול לקנות מזון נוסף בקנטינה. לא טוב לי כאן. למה אני כלוא בבית סוהר של פושעים? אין לי כאן בכלל עם מי לדבר. הרוסים כאן לא אוהבים אותי. הם אומרים לי: "אנחנו לא אוהבים כושים ולא אוהבים ערבים". בכל מקום בחדר שאני מנסה לשים את התיק שלי, הם אומרים לי להזיז אותו. באגף 12, האסירים כל הזמן מכינים סכינים.

3. מ"ע, אזרח ליבריה, ציטוט מדברי המוחזק בכלא "אשל" בפני בית הדין לביקורת משמורת ב-3 למאי 2011: "הם לקחו לי את הפלאפון ודיווחתי על כך. אני רוצה להוסיף כי אין לי את התנאים הבסיסיים כאן. אין לי משחת שיניים ומוצרי היגיינה". תגובת נציג משרד הפנים: "בדקתי את טענת הטלפון ואני יכול לומר כי המכשיר לא הגיע לסהרונים וכנראה הלך לאיבוד".

בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדון

המבקש: ~~המבקש~~ מ"ס' ט' ~~המבקש~~
ע"י מוקד סיוע לעובדים זרים באמצעות גב' פרנציסקה כץ

נגד

המשיב: משרד הפנים באמצעות עו"ד גב' משאש ענבל

החלטה

א. כללי

כפני בקשה לשחרור המבקש ממשמורת. עיקר הבקשה נסובה על רקע נסיונות אובדניים מצד המבקש. נציגת מוקד סיוע לעובדים זרים ציינה דבר הסכמת חברו מר ~~המתגורר~~ ביפו לשכנו אצלו וכן הציעה לאור מצבו אפשרות לשלבו במי מ-3 מסגרות טיפוליות: ארגון אסף, המרכז לקידום פליטים אפריקאים וארגון רופאים לזכויות אדם הכל כמפורט בדפי הסבר שהציגה ביחס לארגונים אלו.

במסגרת בקשה זו הורת ביה"ד למשרד הפנים בהחלטה מיום 21.2.2011 למתן תגובה לבקשה זו בתוך 7 ימים. תגובת משרד הפנים ניתנה בתוך תקופת הארכה שניתנה.

משרד הפנים בתגובתו מצוין כי הלה הגיע לישראל לצורכי עבודה. הלה לא סיפק כל מסמכים מזהים כלשהם התומכים בטענותיו וכי הוא מסרב לשוב לאתיופיה. המבקש פוגע בעצמו במתכוון על מנת להשתחרר ממשמורת.

אציין כי לביה"ד ארך זמן בקבלת תיק המוחזק שכן זה נמצא במתקן אחר ורק לאחרונה התקבלו תצלום יתרת מסמכי התיק ובשל כך ניתנה החלטה רק במועד זה.

ב. העובדות הצריכות לבקשה

1. המבקש נכנס לישראל שלא כדון דרך הגבול המצרי ביום 10.9.2010.
2. המבקש בגיל 26 שנים, וזוהה ע"י משרד הפנים כאזרח אתיופיה.
3. משרד הפנים בתגובתו אינו מכחיש כי המבקש מנסה לפגוע בעצמו.
4. בתיק המבקש נמצאו מסמכים מאת שרות בתי הסוהר מהם עולה כי מדובר ברקע רב של פגיעות עצמיות אצל המבקש במהלך שהותו בכלא אשל. דבר מסמכים אלו יפורט בפרק ג' שלהלן.

ג. דיון והכרעה

1. השאלה המרכזית הניצבת בפני ביה"ד בבואו לדון בבקשה לשחרור ממשמורת הינה – האם נתקיימו בנסיבות דגן מי מהעילות הקבועות בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: "החוק") לפיהם יש להורות על שחרור המוחזק ממשמורת.
- סמכות ביה"ד לדון בנושא זה קבועה בסעיפים 13 ו-13 ט"ו לחוק. המבקש שוהה ברציפות במשמורת משך למעלה מ-60 ימים דבר המקנה בידו העילה לשחרורו כפי שקובע סעי' 13 ו' א' 4 לחוק אלא אם נתקיימו מי מהסייגים הקבועים בחוק.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

2. בנסיבות המקרה דנו שאלת שחרור ממשמורת להבחן על רקע מצבו הבריאותי של המבקש וקיומם של טעמים הומניטאריים לכך.

3. אין חולק בין הצדדים כי המבקש ניסה לפגוע בעצמו. מתכתובת ומסמכים מאת שרות בתי הסוהר עולה כי מדובר במוחזק בעל רקע רב של פגיעות עצמיות במהלך שהותו בכלא "אשל" כך כעולה ממזכר מיום 28.2.1011, כן עפ"י מזכר אחר הנושא תאריך 14.2.2011 "מדובר באסיר המוגדר "השגחה ב' מוגברת, הנחיות השגחה אחת לכל 1/2 שעה ביום ובלילה "

ממסמך נוסף מאת שרות בתי הסוהר מיום 11.11.2011 שעניינו התאבדות המוחזק צוין במפורט בהאי לישנא :

- "א. בתאריך 8.11.2010 יום שני בסמוך לשעה 20:00, ערך מפקד משמרת מישר משה אטיאס ספירת ערב זיהוי שמי באגף 12 מתחילים.
- ב. במהלך הספירה נשמעו צעקות מכיוון תא 16.
- ג. מפקד משמרת וסגל אגף 12 חשו לכיוון האגף והבחינו בעצור גרבוזי יהונס כסדין כרוך סביב צווארו קשורה למיטה ושאר אסירי התא תופסים אותו."

כן בהחלטה מיום 11.1.2011 קובע ביה"ד כי "המוחזק ביצע כמה נסיונות התאבדות" וכן צוין בנוסף "אני שוקל בחיוב את שחרורו אך זקוק לנוכחות מוקד סיוע ואו הצלב האדום כדיון", משרד הפנים לא השיג על מי מהאמור בהחלטה זו. לנוכח מצבו זה הודיעה נציגת מוקד סיוע לעובדים זרים בדיון שהתקיים ביום 21.2.2011 את דבר הסכמת חברו לפיה המבקש יתגורר יחד עימו בדירה ברח' [REDACTED] ביפו. זאת ועוד הלה הציעה לסייע בהפנייתו למי מ-3 מסגרות טיפוליות אשר פורטו במסמכים אשר הוצגו על ידה ושיפורטו להלן.

האחד הינו ארגון א.ס.ף המסייע בשיקום פליטים, מתן תמיכה נפשית, ליווי יומיומי וסיוע קונקרטי על מנת לאפשר לפליטים להשתלב במציאות ובתרבות הישראלית. השני המרכז לקידום פליטים אפריקאיים אשר מסייע במתן טיפולים ע"י פסיכותרפיסט, פסיכולוג קליני וצוות מתנדבים. השלישי הינו ארגון רפואים לזכויות אדם המעניק טיפול רפואי בסיסי וכולל צוות של שני פסיכיאטרים.

4. סבורני כי באמור לעיל יש כדי להצביע על מעוקה קשה בה שרוי המבקש אשר באה לידי ביטוי בנסיבות אובדניים ואשר יש בו כדי להקים העילה לשחרורו ממשמורת מטעמים הומניטאריים ומחמת נזק בריאותי בהמשך שהותו במשמורת וזאת שעה שקיימת אפשרות לשלבו במסגרות טיפוליות נאותות בהן יוכל לקבל טיפול הולם מחוץ לכותלי מתקן משמורת.

בתגובת משרד הפנים לא מצאתי כי הלה מקבל טיפול כגון מצבו זה ומשכך בפניי גורם נוסף אשר יש לקחתו בחשבון בבוא ביה"ד לשקול שחרור ממשמורת. כן בנוסף לא נעלם מעיני ביה"ד כי הלה שוהה במשמורת משך למעלה מ-5 חודשים בלא שמשרד הפנים יציין אלו פעולות ננקטו על ידו על מנת לבצע צו הרחקה התלוי ועומד נגדו דבר שהיה מחוייב שבעתיים לנוכח מצבו הנפשי או לחילופין לבחון חלופת משמורת לנוכח מצבו האמור.

5. לאור כל האמור לעיל הנני מורה על שחרור המוחזק ממשמורת בכפוף לתנאים הבאים :

א. המבקש יפקיד ערובה בסך של 2,000 ₪.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

- 3 -

בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדיון

- ב. העדר מניעה רפואית לשחרורו ממשמורת .
- ג. המוחזק יתגורר אצל מר [REDACTED] ברח' [REDACTED] כיפו . טרם כל שינוי בכתובת מגורי המוחזק יודיע הלה למשרד הפנים . נציג/ה מטעם מוקד סיוע לעובדים זרים תלווה את המוחזק מפתח המתקן ועד להבאתו לביתו של מר מוחמד נור או לחילופין מר מוחמד נור יגיע לפתח המתקן על מנת לקחתו .
- ד. מוקד סיוע לעובדים זרים באמצעות נציגתו גב' פרנצ'סקה כף ו/או נציג אחר יפנו וילוו אותו למי מהגורמים המוצעים כאמור בסעי' 3 דלעיל לשם קבלת הטיפולים הדרושים לו . במסגרת זו ימציא מוקד סיוע לעובדים זרים בתוך 45 יום הודעה בדבר הגורם אשר אצלו מטופל המוחזק וכן אישור מאותו גורם המפרט מצבו הבריאותי נפשי . אישור נוסף המפרט את מצבו הנפשי ודרכי הטיפול בו יומצא כעבור 45 ימים נוספים .
- ה. המבקש יתייעב אחת לשבוע , ביום ושעה כמי שיורה משרד הפנים במשרדיו ברח' הצורף 5 בחולון .

הנני מעכב ביצוע החלטה זו לשם הגשת ערעור עד ליום 29.3.2011 שעה 12 .

חלבגה אילן, דיין
בית הדין

ניתנה בהעדר
היום 28.3.2011

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

3000

נספח 2

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין
פרוטוקול מיום כ"א אב תשע"א (21 אוגוסט 2011)

מתקן משמורת :
שם המוחזק/ת :
מספר מוחזק/ת :
תאריך כניסה לישראל :
אזרחות :
נוכחים :

גבעון (אגף 3)
[Redacted]
[Redacted] (מ.א.)
11 ספטמבר 2010
אתיופיה
רס"ך דוד זנקוביץ, סוהר ביטחון ; מר אייל גולדשטיין, מוקד סיוע לעובדים זרים

בחינה נוספת

דברי המוחזק במשמורת: זהו אייל אני מכיר אותו. אני מבין כי אייל ידבר בשמי עם בית הדין ואחר כך יסביר לי את החלטת ביה"ד [הדיון התקיים בשפה העברית אותה דובר המוחזק ברמה סבירה. המוחזק אישר שהבין את דבריי].

מר אייל גולדשטיין:

האם ברשותך רשימת הטיפולים הרפואיים אותם עבר המוחזק מחוץ למשמורת?
שאלה:
אין ברשותי כעת. לדעתי המוחזק לא התחיל את הטיפול אלא פנה לרופאים לזכויות אדם.
תשובה:
אני מצטט ממכתבך מיום 20.7.11 – "מעצרו המחודש של מר [Redacted] הוציאו מהמסגרת הטיפולית אשר בה הוא שהה עד כה" – אני שוב ושואל מר [Redacted] עבר טיפול תרופתי או כל טיפול אחר מחוץ למשמורת?
שאלה:
חלק הטיפול היה להוציאו מהמשמורת. כלומר הוא היה במצב נפשי מסוים ולא היה כשיר לשהות במשמורת. חלק מהטיפול הנפשי שלו היה להוציאו לקהילה. אני מבקש להוסיף כי לאחר חזרתו לכלא ניסה להתאבד פעם נוספת והוחזק בבידוד, מה שלא תרם למצבו הנפשי. אני מבקש להוסיף כי מחוץ לכלא ישנה אפשרות של ארגונים המעניקים סיוע פסיכו-סוציאלי כגון אס"ף, רופאים לזכויות אדם וה-ARDC. לטעמי המוחזק אינו כשיר למשמורת.

החלטה

שב"ס (מראת): נא להוציא את המוחזק לבדיקה פסיכיאטרית מקיפה.
לאחר ששמעתי את דברי נציג המוחזק ועיינתי בהחלטות ביה"ד הקודמות הנני קובע בדלקמן:

- ראשית, ברמת העיקרון מצב נפשי מעורער אינו מהווה עילת שחרור.
- אין כל מניעה בדיון להרחיק שוהה בלתי חוקי אדם המעורער בנפשו חזרה לארצו.
- גם ניסיון התאבדות או כל אקט קיצוני אינו מוליד עילת שחרור אלא מטיל עומס יתר על עבודת סוהרי השב"ס להשגיח על העציר.
- שנית, מתיק המוחזק עולה כי ביום 14.4.11 התייצב בליווי נציגת המוקד לביצוע בחינה מקדמית וזוהה בוודאות כנתיק אתיופיה ולא כנתיק אריתריאה כנטען על ידיו.
- יתירה מכך.
- ביום 6.7.11 סירב המוחזק במפגין לחתום על מסמכי נסיעה לאתיופיה.
- בעקבות הסירוב הנזכר נעצר המוחזק על אתר ולא מצאתי בכך כל פגם.
- שלישית, מהערת גיליון הרישום מיום 6.7.11 הועלתה האפשרות כי המוחזק אינו מעורער בנפשו אלא מתחזה.
- לא מצאתי כל סיבה לסתור הנחה זו עד כה.
- התנהגות משונה ומעשים קיצוניים, יכולים להיות גם מנת חלקם של אנשים "נורמליים" בתנאי לחץ המבקשים להשתחרר מן המשמורת.
- מדברי נציג המוקד עולה כי המוחזק לא טופל עד כה מחוץ למשמורת ע"י מי מהארגונים המעניקים סיוע פסיכו-סוציאלי כנזכר בפרוטוקול הדיון.
- לפיכך, גם לגופו של ענין הקביעה כי המוחזק סובל מהפרעה נפשית, קל וחומר כי שהותו במשמורת מחריפה את מצבו המעורער ממילא, טעונה הוכחה.
- רביעית, גם התרשמותי הבלתי אמצעית מן המוחזק הינה כי המוחזק מתמצא היטב במרחב ובזמן ומפעיל לעתים קרובות מניפולציות רגשיות כאלו ואחרות בניסיון למשוך תשומת לב יתירה ולבדל את עצמו כמקרה חריג.
- חמישית, בלי כל קשר לאמור המוחזק מסרב לשתף פעולה לצורך הרחקתו לאתיופיה.
- אין בין עובדה זו ובין מצבו הנפשי דבר.
- במילים אחרות, גם בהנחה הטעונה הוכחה כי המוחזק סובל מפגיעת/מחלת נפש כזו או אחרת, אין בין האמור ובין הפגמת העבודה כי הינו שוהה בלתי חוקי בישראל דבר.
- בנסיבות אלה תיערך למוחזק בדיקה פסיכיאטרית מקיפה בעודו עצור במשמורת.
- לפיכך, נכון למועד החלטה זו לא מצאתי שינוי נסיבות המצדיק שינוי תוכן החלטת ביה"ד מיום ה' תמוז, 7.7.11.
- אשר על כן, הנני שב ומאשר את צו המשמורת ללא שינויים.

הערה: על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים
העתק: מוקד סיוע לעובדים זרים (פקס 5605175 03)

בית סוהר א.ד.	תעודת רופא לשימוש במסגרת שניט בלבד	שרות בתי הסוהר מחלקת השדות הרפואי
------------------	--	---

פרטי הניבוק

☐ סוהר ☐ עצור ☒ אסיר	מספר [redacted]	שם פרטי [redacted]	שם משפחה [redacted]
--	--------------------	-----------------------	------------------------

אברהם סלון

מנכ"ל מנהלת סבי' אסירים - תל אביב
 מאלהן כחשבוני נעש.
 באשר אלבדק הולדתי גאון נש"ו
 א'פ'ר ע'ת' - אוסר אהבתה אס' יפ'א' ל'ה
 2/9/16 א' ב'ר' ז'ר'ס'ר' -
 גאון אהב' ר'י ח'ל'נ' - ויל'ס' אהבת
 א'ר'ס'ה גאון אהב' - ויל'ס'ן אהבת
 גאון אהב' - אר'ס' - חב'ר' א'ס'ר' אהבת
 גאון אהב' - אהבת' - אהבת' אהבת
 אהבת' אהבת' - אהבת' אהבת' אהבת' אהבת'
 אהבת' אהבת' אהבת' אהבת' אהבת' אהבת'
 אהבת' אהבת' אהבת' אהבת' אהבת' אהבת'
 אהבת' אהבת' אהבת' אהבת' אהבת' אהבת'

חתימת הרופא

תאריך

ס/ 49 רפואה

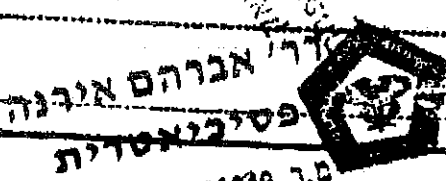
בית פורק אסיה	תעודת דופא לשימוש במסגרת שניס בלבד	שרות גמי הסוד מחלקת השרות הרפואי
----------------------	--	--

פרטי הניבוק

פורק ☐ עצור ☐ אסיר ☒	מספר ☐ ☐	עם פרטי ☐ ☐	עם משפחה ☐ ☐
--	---	--	---

אלברט ספר / אלברט ספר

אני יושב בג' ופלא גמריס צ"כ אונק צ"כ
 איסט תגר' אק' דואה חת' ס' אג' י'
 אן ע'ט אק' ס' ס' א' אן א' א' א' א' א' א'
 - א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
 א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
 - א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
 א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
 - א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
 - א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
 א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

פסיכיאטרית
 מ.ר. 21849 מ.ת.מ.מ. 15688
 החיפה והדסה

תאריך: 8/11/2012
 49/ס רפואה

נספח ה' 1

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פרוטוקול מיום 3/5/11 בכלא : דקל

שם המוחזק במשמורת: ~~.....~~
מס' מוחזק: אזורות : אריתריאה
מס' ט': ~~.....~~

נוכחים : המוחזק ; מתורגמנית הגב' בתיה בקלה. נציגת מוקד סיוע לעובדים זרים הגב' פרנציסקה כץ.
נציג משרד הפנים מר בני כהן.
דרכון בתוקף: אין
נעצר בגין: הסתננות ושביח
תאריך כניסה לישראל : 27/12/10
תאריך צו גירוש לפי חוק למניעת הסתננות: 27/12/10
תאריך צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 3/1/11

הדין נערך בשפה בטיגורית

עיון חזר

דברי המוחזק:

יש לי בן דוד בתל אביב. אני מרגיש בסדר.

לשאלת ביה"ד נמסר על ידי שבי"ס כי הלה התקבל ב 6/1/11 במצב פסיכוטי למבין סגורה. המוחזק קיבל טיפול תרופתי. כעת ישנה הפוגה במצבו. המלצת הגורמים המטפלים לאחר ששב היום לכלא דקל הינה להמשיך מעכב אחר מצבו תחת השגחה ולפנות למיון במידת הצורך. כרגע הוא נמצא תחת השגחה. המוחזק מקבל טיפול תרופתי.

נציגת מוקד סיוע:

אפעל לאיתנו משפחת המוחזק וכן מסגרת אשר תוכל להעניק למוחזק את הטיפול לו הוא נדרש.

החלטה

עסקינן במוחזק אריתראי הזכאי להגנה קבוצתית.

המוחזק שהה כשלושה חודשים במרפאת מב"ן במצב פסיכוטי.

מעדכון שהגיע לביה"ד נמסר כי הלה מקבל טיפול תרופתי ונמצא תחת השגחה.

טובתו של המוחזק דורשת את המשך השמתו במשמורת לצורך קבלת טיפול והשגחה.

נציגת מוקד סיוע לעובדים זרים תנסה לאתר את משפחתו של המוחזק ובמקביל תעשה למציאת מסגרת רפואית שתוכל לקחתו תחת חסותה.

כאשר אקבל תכנית אשר תבטיח את בטחונו של המוחזק מחד ובטחון הציבור מאידך אורה על שחרורו.

עד אז הנני מאשר את צו המשמורת ללא שינויים.

שב"ס - נא להמציא את תיקו הרפואי לביה"ד עד הדיון הבא.

מיכאל גילברשמיד, דיין
בית דין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

נסכת ה' 2

בית דין לפיקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פוטוקול מיום 28/6/11 בכלא : דקל

שם המוחזק במשמורת: ~~.....~~
 מס' מוחזק: ~~.....~~
 מס' ט': ~~.....~~
 נוכחים: המוחזק; מתורגמן גיורא אסרוסי. נציגת מוקד סיוע לעובדים זרים הגב' פרנציסקה כץ.
 דרכון בתוקף: אין
 נעצר בגין: הסתננות ושב"ח
 תאריך כניסה לישראל: 27/12/10
 תאריך צו גירוש לפי חוק למניעת הסתננות: 27/12/10
 תאריך צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 3/1/11

הדיון נערך בשפה בטיגרית

עיון חוזר

דברי המוחזק:

אני כבר שבוע לא מקבל תרופות כי נגמר לי המרשם. אין לי קשר עם משפחתי.

נציגת מוקד סיוע:

אני לא מצליחה לאתר את משפחתו של המוחזק. אני אמציא מסמך ממרפאה שתוכל להמשיך ולטפל במוחזק לאחר שחרורו.

החלטה

עסקינן במוחזק אריתראי הזכאי להגנה קבוצתית.
 המוחזק שהה כשלושה חודשים במרפאת מב"ן במצב פסיכוטי.
 המוחזק טען בפניי כי הפסיק ליטול תרופות היות ונגמר לו המרשם.
 אדחה את הדיון לצורך קבלת אישור ממרפאה אשר תחא מוכנה להמשיך ולטפל במוחזק לאחר שחרורו.
 אבקש חוות דעת עדכנית אודות מצבו הפסיכיאטרי של המוחזק.
 אשר על כן הנני מאשר את צו המשמורת ללא שינויים.

שב"ס - נא להמציא את תיקו הרפואי לבית"ד עד הדיון הבא. בנוסף, אבקש הבהרה באשר לטענתו של המוחזק כי הלה לא נוטל תרופות היות ומרשמו לא חודש.

מיכאל זילברשמיד, דיין
בית דין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

ספח ה' 3

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פרוטוקול מיום 12/7/11 בכלא : דקל

שם המוחזק במשמורת: [redacted]
מס' מוחזק: [redacted]
מס' ט': [redacted]
נוכחים: המוחזק; מתורגמו גיורא אסרוסי. נציגת מוקד סיוע לעובדים זרים הגב' פרנציסקה כץ.
דרכון בתוקף: אין
נעצר בגין: הסתננות ושביח
תאריך כניסה לישראל: 27/12/10
תאריך צו גירוש לפי חוק למניעת הסתננות: 27/12/10
תאריך צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 3/1/11

עיון חוזר

הדיון נערך בשפה בטיגרית

דברי המוחזק:

לשאלת ביה"ד - אני מרגיש יותר טוב. אני רוצה להשתחרר. אני בן 16.

נציגת מוקד סיוע:

בשל חוזה"ד לפיה עולה כי הלה קטין אבקש כי ימונה לו עורך דין על פי נוהל קטינים זרים לא מלווים.

החלטה (קטין)

- עסקינן במוחזק איתראי הזכאי להגנה קבוצתית.
- מחוות דעת אשר התקבלה בעניינו של המוחזק עולה כי הלה קטין. (ראה תעודה רפואית מיום 5/7/11 של ד"ר ויקטוריה ליאך).
- לאור חוות הדעת כאמור הנני מורה כדלקמן:
 - א. להעביר את המוחזק ל"מקום משמורת", המיועד לקטינים, כהגדרת מושג זה בנוהל הטיפול בקטינים זרים לא מלווים (ראו נוהל מס' 10.1.0016 של משרד הפנים, שעודכן ביום 10-07-11).
 - ב. למנות למוחזק סגור מהלשכה לסיוע משפטי.
 - ג. לקיים למוחזק דיון נוסף בהקדם האפשרי וללא דיחוי בנוכחות ב"כ המוחזק.
- עוד מוצא אני לנכון לציין כי המוחזק שהה שלושה חודשים במרפאת מב"ן במצב פסיכופטי. כעת הוא נמצא במשמורת בבית סוהר "דקל" במעקב פסיכיאטרי צמוד ומקיים שיחות קבועות עם עו"סית.
- מה שעומד לנגד עיניי הינו טובתו של המוחזק ואך ורק טובתו. כפי שקבעתי בהחלטותיי הקודמות אורה ללא היסוס על שחרורו של המוחזק לאחר שאקבל אישור כי ישנה מסגרת היכולה לדאוג לצרכיו.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

באשר כך אבקש מהסנגור אשר ימונה לטפל בעניינו של המוחזק לבחון אפשרות לשבצו בפנימייה לאלתר. ברי כי כאשר כל מסגרת מוכרת אשר תסכים לקחת את המוחזק תחת חסותה.

בשלב זה ועד לעריכת דיון נוסף בעניינו של המוחזק בנוכחות בא כוחו לכשימונה, הנני מאשר זמנית את צו המשמורת בלא שינויים.

המזכירות תעביר עותק מהחלטה זו לרשות ההגירה, ללשכה לסיוע משפטי, לרשויות השב"ס, וכן למשרד הרווחה.

מיכאל זילברשמיד, דיין
בית דין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

ספ"ח 1

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדיון

שם המוחזק במשמורת: [REDACTED]
 מס' מוחזק: [REDACTED]
 מס' ט': [REDACTED]
 דרכון בתוקף: אין
 נעצר בגין: הסתננות ושב"ח
 תאריך כניסה לישראל: 30-08-09
 תאריך צו גירוש לפי החוק למניעת הסתננות: 30-08-09
 תאריך צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 2-09-09

החלטה

- בפניי בקשת ב"כ המוחזק, מוקד סיוע לעובדים זרים (להלן – מוקד סיוע), לשחררו של המוחזק מן המשמורת. כבר בפתח הדברים אציין, כי מדובר במקרה מורכב ולא קל להכרעה. מעיון בפרוטוקולי הדיונים הקודמים שהתקיימו בעניינו של המוחזק וכן מהמסמכים והמכתבים המצורפים לתיקו עולה כי המוחזק שלפנינו הסתגן לישראל ביום 30-08-09 דרך גבול מצרים ונעצר ע"י צה"ל. כנגד המוחזק הוצא צו גירוש על-פי חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954. לאחר מכן, המוחזק הועבר לטיפול של רשות ההגירה, שערכה למוחזק שימוע, זיהתה אותו בתור אזרח אתיופי והוציאה נגדו צו חרתקה לאתיופיה וכן צו משמורת על-פי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, (להלן – חוק הכניסה לישראל). כמו כן, המוחזק הובא לראשונה בפני בית הדין ביום 3-09-09. בית הדין אישר את צו המשמורת בעניינו ומאז שוחח המוחזק במשמורת.
- זאת ועוד, המוחזק שהינו יליד [REDACTED], אובחן כנשא H.I.V. לפיכך, בשל מחלתו זו, הועבר המוחזק ממתקן המשמורת "סחרונים" לכלא לאסירים פליליים "אוהלי קיזר" ולאחר מכן לכלא "אש"ל בו הוא שוחח עד היום. רשות ההגירה ניסתה לחרתיק את המוחזק לאתיופיה, אך המוחזק סירב לחתום על המסמכים הדרושים לכך ובית הדין האריך את תוקפו של צו המשמורת בדיונים תקופתיים שנערכו למוחזק. יש לציין עוד פרט חשוב נוסף, כי ביום 20-02-10 ניסה המוחזק לתלות את עצמו באמצעות כריכת חבל (נשוי מקרעי סדף) סביב צווארו (לעניין זה ראו דו"ח על אירוע מבית סוהר אשל, שנרשם ע"י מאיר לוי, מפקד המשמורת).
- ביום 20-01-11 קיבל מוקד סיוע על עצמו את ייצוגו של המוחזק. בדיון שנערך למוחזק בבית הדין ביום 21-02-11, ביקשה גבי פרנציסקה כץ ממוקד סיוע, לשחרר את המוחזק לחלופת משמורת. בית הדין ביקש את תגובת משרד הפנים לעמדת נציגת מוקד סיוע וזאת תוך 30 יום. ביום 28-03-11 הובא המוחזק לראשונה בפני מותב זה של בית הדין ומעיון בתיקו עלה, כי תגובת משרד הפנים לא הוגשה. לפיכך, נציגת מוקד סיוע חזרה באותו דיון מיום 28-03-11 על בקשתה לשחרר את המוחזק. בהחלטתי מיום 28-03-11 הארכת פגם אחרונה את המועד להגשת התגובה עד ליום 4-04-11, אך גם הפגם משרד הפנים נמנע מלהגיש את תגובתו. לפיכך, אכריע בעניינו של המוחזק על סמך הבקשה בלבד, אך כמובן גם בהתחשב במכלול המסמכים, שמצויים בתיקו של המוחזק שלפנינו.
- מהעיון בבקשה עולה, כי נציגת מוקד סיוע, סבורה, כי מדובר כאן במקרה של אדם, מבקש מקלט פוליטי, נשא איידס ובעל נטייה אובדנית והמשך הישארותו במשמורת זיק למצבו הבריאותי והנפשי. עוד לטענתה, שחרורו ממשמורת דרוש לצורך הסדרת מעמדו בפני משרד הפנים וכן לצורך חיפוש מסגרת טיפולית, אשר תתמוך בו מחוץ לכותלי בית הסוהר. באשר לנטיית אובדניות שאובחנה אצל המוחזק, הציעה גבי כץ אחת המסגרות התומכות של ארגוני זכויות האדם, כגון "א.ס.ף" ו"רופאים למען זכויות אדם". כמו כן, לטענתה, המוחזק טוען בעקביות מאז הגעתו לישראל, כי אינו יכול לתזור לאתיופיה בשל בעיות שאירעו בזמן המלחמה ושבגינן הוא היה עצור כשנה ושמונה חודשים, אך טענתו זו מעולם לא נבדקה ע"י יחידת RSD של רשות ההגירה.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

- 2 -

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

5. השאלה העיקרית אשר ניצבת בפני בית הדין הינה האם יש מקום להורות על שחרורו של המוחזק מן המשמורת? סעיף 13טו (א)(2) לחוק הכניסה לישראל קובע, כי בית הדין רשאי:

"לבטל את צו המשמורת ולהורות על שחרורו בערובה של המוחזק, אם שוכנע כי התקיימו בו התנאים לשחרור בערובה לפי סעיף 13, וכפוף לסייגים הקבועים בו".

כשנבדק את סעיף 13 (א)(4) לחוק הכניסה לישראל, אשר בשינויים המחוייבים חל גם על בית הדין נגלה, כי:

"(א) ממונה ביקורת הגבולות רשאי לשחרר בערובה שוהה שלא כדין בהתאם להוראות בסעיף זה; לא ישוחרר בערובה שוהה שלא כדין אלא אם כן התקיים בו אחד מאלה:
(4) הוא שוהה במשמורת יותר מ-60 ימים ברציפות".

6. בנסיבות המקרה שלפנינו, הרי לפני זמן רב חלפו 60 ימים ברציפות לתקופת החזקתו של המוחזק במשמורת לפי צו המשמורת ובית הדין כמוכן שרשאי לשקול את שחרורו בערובה. אך הדברים לא כה פשוטים וער אני לעובדה, כי סעיף 13 (ב)(1) לחוק הכניסה לישראל קובע מפורשות כי:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא ישוחרר בערובה שוהה שלא כדין אם התקיים אחד מאלה:
(1) הרחקתו מישראל נמנעת או מתעכבת בשל העדר שיתוף פעולה מצדו, לרבות לענין הבחירת זהותו או להסדרת הליכי הרחקתו מישראל".

האם במקרה שלפנינו, ניתן לומר, כי הרחקת המוחזק מישראל נמנעת או מתעכבת בשל העדר שיתוף פעולה מצדו? הרי על-פי התשתית העובדתית המונחת בפניי, בכוונת בייכ המוחזק לבקש מרשות ההגירה לעכב את הרחקתו של המוחזק מטעמים רפואיים ולהגיש בקשה מתאימה לפי נוהל הטיפול בבקשה לעיכוב הרחקה/מתן מעמד זמני מטעמים רפואיים (ראו מסי נוהל 5.2.0038, תאריך עדכון 3.01.08). אדגיש, כי מעיון בנוהל זה, נראה לי, כי הגשת בקשה זו, כשהמוחזק נמצא במשמורת, ללא כל אמצעים כספיים וללא גישה לשירותי הבריאות מתוך לשבי"ט, הינה בבחינת משימה כמעט בלתי אפשרית ולכן, לא ניתן לטעון, כי המוחזק השתהה במשך תקופה ארוכה בכך שלא הגיש בקשה עד כה.

7. יתרה מזאת, לא נעלם מעיני, כי המוחזק טען במספר הזדמנויות, כי הוא לא יכול לחזור לאתיופיה בשל בעיות פוליטיות. כך, למשל, במהלך הדיון מיום 10-09-26, טען המוחזק, כי: "אני לא יכול לחזור לשם יש לי בעיה פוליטית". המוחזק חזר על טענתו בדיון מיום 10-06-08 וציין, כי: "הממשלה הנוכחית מתייבת אותי לחיות חיילי". כמו כן, בדיון מיום 11-01-11 הוסיף המוחזק: "הייתי חייל באתיופיה ובמלחמה אמרו לי שעשיתי טעות ובגלל זה הכניסו אותי לכלא. אחרי שנה ושמונה חודשים שוחררתי. אחרי זה החזירו אותי לכלא". מכאן אנו למדים, כי המוחזק העלה טענת הגנה, שלכל הפחות הייתה ראויה להיבדק ע"י משרד הפנים עוד לפני כמעט שנה וחצי, אך המוחזק מעולם לא נפגש עם יחידת RSD וטענתו כלל לא נבחנה. יתר על כן, בדיון מיום 11-01-11 הורה בית הדין מפורשות ליחידת RSD לערוך למוחזק ראיון בהקדם ולעדכן את בית הדין. מאז החלטת בית הדין עברה תקופה של כשלושה חודשים, אך המוחזק טרם נפגש עם אנשי משרד הפנים והוראת בית הדין נשארה ללא כל מענה.

8. בעמ"נ (מחוזי חי') 222/08 פלוני (קטיף) נ' משרד הפנים, תק-מח 2008(2), 8496, 8499 נקבע לעניין הפירוש הנכון של סעיף 13 (ב)(1) לחוק הכניסה לישראל, כי:

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

- 3 -

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

"באשר בוחנים סירוב של שוהה שלא כדין לצאת את הארץ יש להבחין בין מקרים שונים. אם מדובר בסירוב לשתף פעולה עם הרשויות המוסמכות בדרך של העלמת מסמכים או סירוב לצאת את הארץ ללא כל סיבה נראית לעין, הרי שמתקיימים התנאים המפורטים בסעיף הנ"ל. שונה המצב כאשר, למשל, מסרב המוחזק במשמורת לצאת את הארץ לארצו בטענה כי בארצו צפוי לו מוות והוא מבקש למצוא הליכים ולקבל הכרה של פליט מהגורמים המוסמכים בארגון האומות המאוחדות. במקרה זה אין די לקבוע כי קיים העדר שיתוף פעולה בהליכי ההחלטה כדי להורות על המשך החזקת העורר במשמורת. יש לבדוק את טענתו וכן אם נאמת ובתמים נוקט הוא בהליך לקבלת מעמד של פליט או להילופין אם ממצא הוא הליכים בפני בית המשפט המוסמך כדי לשכנע בהליכים חקבועים בחוק כי יש לאפשר את המשך שהייתו בישראל".

9. בנסיבות המקרה שלפנינו, סבורני, כי בכוננת המוחזק אכן למצוא הליכים לגיטימיים בפני רשויות המדינה. הרי ב"כ המוחזק מתעדת להגיש בשיתוף עם עמותת "רופאים למען זכויות אדם" בקשה לעיכוב הרחקה/מתן מעמד זמני מטעמים רפואיים, וזאת בשל היותו של המוחזק חולה איידס וכן להגיש בקשה לקבלת מעמד של פליט בישראל. לפיכך, לא ניתן לקבוע בשלב זה, כי המוחזק לא משתף פעולה עם הרחיקו. זאת במיוחד לאור העובדה, כי טענת ההגנה של המוחזק לא נבחנה במשך תקופה ארוכה ביותר של כמעט שנה וחצי, וכי הבקשה למתן מעמד זמני מטעמים רפואיים בפועל יכולה להיות מוגשת כשהמוחזק נמצא מחוץ למשמורת, כאמור לעיל. אין גם להתעלם מנטיותו האובדניות של המוחזק וניסיון התאבדות שביצע. יוצא, כי במצב דברים זה, נשמט הבסיס החוקי להמשך שהייתו של המוחזק במשמורת.

10. ברצוני גם להעיר, כי לא נעלמה מבית הדין העובדה, כי על-פי המסמכים אשר מצויים בתיקו של המוחזק, הוא שוהה בבית סוחר אשל, בתא עם נשאי איידס נוספים, שהינם אסירים פליליים. דבר זה עומד בניגוד גמור לאמור בהוראת סעיף 13(ח) לחוק הכניסה לישראל, אשר קובעת מפורשות, כי:

"(ב) שוהה שלא כדין הנתון במשמורת יוחזק בתא נפרד מאסירים ומעצורים פליליים".

מן הראוי, כי שלטונות השב"ס יבחנו את הנושא לעומק וימצאו פיתרון חולם בכדי למנוע החזקתם של מסתננים ואסירים פליליים בתאים משותפים.

11. לפיכך, באיוון האינטרסים המתנגשים, נראה, כי האינטרס של המוחזק גובר, ואין מקום לחותירו במשמורת, והדבר מצדיק את שחרורו לחלופת משמורת. עם זאת, סבורני, כי גם שחרורו של המוחזק מן המשמורת צריך שיכלול תנאים על מנת להבטיח יציאותו של המוחזק מן הארץ במידה ובקשותיו תדחנה.

12. לפיכך, לאחר שעיינתי בבקשתו של מוקד סיוע וביתר המסמכים המצויים בתיקו של המוחזק, ובחנתי את עילות השחרור הקבועות בסעיף 13 לחוק הכניסה לישראל, הנני מורה על שחרורו של המוחזק מן המשמורת בהתקיים התנאים הבאים:

- א. ביצוע צילום חזה וקבלת תווט דעת רפואית מוסמכת השוללת קיום מחלת שחפת פעילה.
 - ב. הפקדת ערובה כספית בסך 1,000 ₪.
 - ג. המוחזק יתגורר אך ורק אצל חברו מר [REDACTED] ברח' [REDACTED].
- יבקש המוחזק לשנות את כתובתו לאחר מכן, יודיע על כך לרשות ההגירה. אם שינוי הכתובת יחייב גם שינוי מקום התייצבות, ידווח על כך מבעוד מועד לבית הדין.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

- ד. המוחזק יתייצב מדי שבוע, ביום ב', במשרדי רשות ההגירה בחולון, רח' הצורף 5.
ה. המוחזק יפנה תוך שבועיים מיום שחרורו ליחידת המסתננים של רשות ההגירה בעיר לוד, רח' המלך דוד 9, לצורך קביעת ראיון לבחינת טענת ההגנה שלו.
ו. המוחזק יגיש באמצעות מוקד סיוע או עמותת "רופאים למען זכויות אדם" או כל גורם אחר, תוך 30 יום מיום שחרורו את הבקשה לעיכוב הרתקה/מתן מעמד זמני מטעמים רפואיים (מס' נוהל 5.2.0038).

13. החלטת השחרור מעוכבת עד ליום **11-04-11, בשעה 12:00** לצורך מתן אפשרות לרשות ההגירה להגיש ערעור.

14. המזכירות תעביר עותק מהחלטה זו למוחזק, למוקד סיוע, לרשות ההגירה ולשלטונות בית סוחר "אשלי".

ניתנה היום, 10-04-11, בהעדר הצדדים.

מרס דורפמן, דיין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

5000

בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פרוטוקול מיום 10-02-17 מקום משמורת: סהרונים, אגף 3

שם המוחזק במשמורת: [redacted]
מס' מוחזק: [redacted]
מס' ט': [redacted]
נוכחים:

המוחזק במשמורת הדובר טיגרית והדיין נערך בסיוע מתורגמן.
דרכון בתוקף: אין
נעצר בגין: הסתננות
תאריך כניסה לישראל: 19-12-09
תאריך צו גירוש לפי חוק למניעת הסתננות: 19-12-09
תאריך צו המשמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 29-12-09

עיון וחזר

בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה מיום 5/01/05 (הנחיה מס' 1.2400) בדבר בצוע ביקורת תקופתית על החזקה במשמורת של מוחזקים תוך 30 יום ממועד קיום הדין האחרון בעניינם, נערך למוחזק דיון נוסף.

דברי המוחזק במשמורת:

אני נכנסתי לישראל דרך מצרים בלילה של ה- 19-12-09. אני יליד "אדיס אבבא, באתיופיה. אני בן 29 רווק וללא ילדים באתי לכאן לבדי. אני עזבתי את אתיופיה בשנת 1999 יחד עם החורים שלי בגלל המלחמה ושם חיינו באזור [redacted]. אני סיימתי 7 שנות לימוד והייתי בצבא מיד כשנכנסנו לשם עד 2007 בצבא הייתי מכונאי ולוחם אני עזבתי בשנת 2007 וחיייתי באסמרה אחר כך בשנת 2009 חודש 10 עברתי לסודן כדי לעבוד משם לישראל ולמצוא עבודה אני שילמתי סך של \$2500 אותם שילמה אחותי מארה"ב. אני באתי לכאן לעבוד ולעזור למשפחה שלי.
ש - האם התחלת את הטיפול שלך במתקן החדש?
ת - לא אפילו לא ראיתי רופא.
אני מבין שהגעתי לישראל שלא כחוק. הגעתי לישראל כדי לחיות ולעבוד כאן.
הדין עם המוחזק נערך בסיוע מתורגמן

החלטה

העצור הסתגן לישראל שלא כדין דרך גבול מצרים ביום 19-12-09 המוחזק נכנס לישראל שלא כדין וביודעין לצורכי עבודה ואף שיחלם סכום נכבד לצורך הברחתו לישראל.

עניינו של המוחזק נבחן על ידי רשות ההגירה וטרם הסתיימה בדיקתם בינתיים נתקבלו תוצאות בדיקה שנערכה למוחזק לפיה נמצא נשא נגיף H.I.V/ ולצורך הטיפול בו יש להעבירו למתקן אחר המתאים לצרכיו.

מבדיקה שנעשתה עם המוחזק היום מתברר כי אינו מקבל כל טיפול רפואי ולדבריו אף טרם נפגש עם הרופא במתקן החדש.
לא ברור מדוע הוחלט על העברתו של המוחזק לצורך טיפול רפואי למתקן אחר כשמנגד שב"ס אינו מטפל בו כלל.
לא השתכנעתי כי שהייתו חבלתי חוקית של המוחזק יסודה בטעות או בתקלה שבתום לב, וכן לא השתכנעתי כי יצא מחארץ במועד שיקבע לו.
הנני מאשר את צו המשמורת בלא שינויים.
שב"ס - הנני מורה להעביר הבהרות בעניין מצבו הרפואי של המוחזק בדחיפות ומועד תחילת הטיפול בו. לא יתכן שמוחזק מועבר למתקן לצורך טיפול מזה כחודש וטרם נפגש עם רופא.
מימון יוסי, דיין
בית הדין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

מדינת ישראל
משרד הפנים
רשות האוכלוסין וההגירה
יחידת המסתננים
ומעברי גבול

100000

STATE OF ISRAEL
Ministry Of Interior
Population Immigration
And Border Authority

דואר לחים

מדינת ישראל
משרד הפנים
רשות האוכלוסין וההגירה
יחידת המסתננים
ומעברי גבול

לכבוד
רישום
שב"ס

תאריך 2015/15/16

- 10. [Redacted] מוסר על ידי [Redacted] [Redacted]
 - 11. [Redacted] מוסר על ידי [Redacted] [Redacted]
 - 12. [Redacted] מוסר על ידי [Redacted] [Redacted]
 - 13. [Redacted] מוסר על ידי [Redacted] [Redacted]
- הנדנד: תחקור מסתננים במתקן אלמ"ר**

17

1. הג"ל עבר תחקור ויהיה ראשוני ע"י נציג יח' מסתננים במתקן אלמ"ר.

שם: [Redacted] [Redacted] [Redacted]
מספר דרכון: 838
הג"ל זוהה כנתיב: אגון פת

- 1. גמתי - הגמתי 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 2. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 3. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 4. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 5. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 6. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 7. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 8. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני
- 9. 3 בן כי נולד במוייראק אלוני אמן סיני

בפרטה
נציג יח' המסתננים

[Redacted]

האגף לזרים

אליא (1)

(2) מס' הליך

הנ"ל מציין כי הסייענים הנרשמים
כסני מקבילים אלו
אוסרים באליא לסיק

שם המראיון:	א.ד. (13)
תאריך הראיון:	16/5/2008
שפת הראיון:	אנגלית
מקום הראיון:	אליא
שם מתורגמן:	דניאל

פרטים אישיים			
שם מלא: (באנגלית)	[REDACTED]		
תאריך לידה:	1993 (17)		
אזו חות:	ERITREA		
קבוצה אתנית: (באנגלית)	ERITREYA		
דת:	נוצרי		
אילו שפות אתה דובר?	טיגריני + אמהרית		
היכן נולדת? (באנגלית)	[REDACTED]		
היכן התגוררת רוב חייד? (באנגלית)	[REDACTED]		
מספר	אזור	מחוז	ארץ
מסנים	מקום	[REDACTED]	[REDACTED]
4	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
2	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

מסמכים:	מספר:	תאריך הוצאה:	מקום הוצאה:
688			

האם פנית לאו"ם	כן	לא	מדינה	מספר חליך
----------------	----	----	-------	-----------

תעודה כחולה / תעודה צהובה

דרך הגעה לישראל	מתי עזבת את מדינתך?	סיבת יציאה ממדינתך?
5/2008	הגירה	עבודה

למדינה	זמן שהותך		איך נסעת (חוקי, מטוס, רכב)
	מ-	עד-	
טיקון / כסוף	5/2008		הוסטל
אליא	16/5/2008		הוסטל

תאריך כניסה לישראל?	16/5/2008
---------------------	-----------

א.ד. (13) באמין פנסיה 1 לסיק
2 - 7-2008

האגף לזרים

מדינת ישראל
משרד הפנים
רשות האוכלוסין והגירה
יחידת המסתגנים
ומעברי גבול

(1 2) מסי הליך

כן / לא

האם יש לך קרובי משפחה בארץ?

שם (באנגלית)	קירבה	גיל	ת. כניסה לישראל	מספר הליך	טלפון

שם האב (אנגלית)	שם סבא רבא	שם סב	שם אב	שם פרטי
היכן נולד? (באנגלית)	ת. כניסה	קירבה	שם אב	שם פרטי
גילו? (אם נפטר: איפה ומתי?)	שם אב	שם סב	שם אב	שם פרטי
איפה אביך מתגורר? (אם הם עברו מקום: באיזה תאריך?)	שם אב	שם סב	שם אב	שם פרטי

שם האם (באנגלית)	שם סבא רבא	שם סב	שם אב	שם פרטי
היכן נולדה? (באנגלית)	שם אב	שם סב	שם אב	שם פרטי
לאיזו קבוצה אתנית שייכת אמך? (באנגלית)	שם אב	שם סב	שם אב	שם פרטי
גילו? (אם נפטרה: איפה ומתי?)	שם אב	שם סב	שם אב	שם פרטי
היכן אמך מתגוררת? (אם הם עברו מקום: באיזה תאריך?)	שם אב	שם סב	שם אב	שם פרטי

אחים ואחיות מאמך ואביך		גיל	מקום מגורים
שם (באנגלית)	1 2		
		11	אשדוד
		12	אשדוד
		26	אשדוד

לשם

האגף לזרים

(?) מס' הליך

שם (באנגלית)	גיל	מספר הילדים	מקום מגורים
[REDACTED]		6	אילת / אילת
[REDACTED]			

אחים ואחיות מאחד ההורים	שם (באנגלית)	גיל	מקום מגורים
1.	[REDACTED]	17	[REDACTED]
2.	[REDACTED]	14	[REDACTED]
3.	[REDACTED]	18	[REDACTED]
4.	[REDACTED]	7	[REDACTED]
5.	[REDACTED]	8	[REDACTED]
6.	[REDACTED]		

מצב משפחתי:	נשוי	רווק	אלמן	גרוש	ידוע בציבור
-------------	------	------	------	------	-------------

שם בן זוג (באנגלית)	שם סבא רבא	שם סב	שם אב	שם פרטי
שם בן זוג (באנגלית)				
מספר הליך				
גילו				
צח אתנית?				
דת?				
היכן נולד/ה?				
מתי והיכן התחתנתם?				
היכן בן זוגך מתגוררת כעת?				
(באנגלית)				
כמה ילדים יש לך?				

ילדים	שם (באנגלית)	גיל	מקום לידה	מקום מגורים
1.	[REDACTED]			
2.	[REDACTED]			
3.	[REDACTED]			
4.	[REDACTED]			
5.	[REDACTED]			
6.	[REDACTED]			

האגף לזרים

(? . 1) מס' הליך

					7.
					8.

השכלה

עיר	שם המוסד	מספר כיתות	בין שנים	מנחל
[redacted]	א"ת	8	2008 - 2000	[redacted]
אשדוד	מכון	3	2008	[redacted]

231 תש"ס 08

שירות צבאי

האם שרתת בצבא?

בין איזה שנים?

באיזה מקום?

מה דרגתך?

ייצגה לשרות צבאי אריתראיה בלבד!!!!

מסרע	גנטה	היילי	בטולוני	בריגייד	קיפלה סרווית	
(כיתה)	(מחלקה)	(גדוד)	(חטיבה)	(אוגדה)	(חיל)	
						מספר
						שם המפקד

סופת ה' 2

בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פרוטוקול מיום 10-11-15 מקום משמורת: דקל, אגף 3

שם המוחזק במשמורת: [REDACTED]
מס' מוחזק: [REDACTED] אזרחות: אתיופיה
מס' ט': [REDACTED]
נוכחים:
המוחזק במשמורת הדובר טיגרית והדיין נערך בסיוע מתורגמן.
דרכון בתוקף: אין
נעצר בגין: הסתננות
תאריך כניסה לישראל: 16-05-10
תאריך צו גירוש לפי חוק למניעת הסתננות: 16-05-10
תאריך צו המשמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 23-05-10

דברי המוחזק במשמורת:

ש- האם אתה מיוצג?
ת- כן, אבל אני לא יודע מי זאת אני חתמתי על מסמכים וזהו היא לא דיברה איתי.
ש- היכן חתמת על המסמכים?
ת- בבאר שבע.
ש- מה הנתונות שלך?
ת- אני אתיופי
ש- אני שב ומסביר לך שלא תוכל להשתחרר לישראל אינך זכאי למעמד בישראל האם אתה מוכן לשתף פעולה ולחזור למדינה שלך לאתיופיה?
ת- לא

החלטה

העצור הסתגן לישראל שלא כדין דרך גבול מצרים ביום 16-05-10 המוחזק נכנס לישראל שלא כדין וביודעין ואף שילם סכום נכבד לצורך הברחתו לישראל.

המוחזק ניסה להיכנס לישראל בתחילה כקטיין ושיקר בעניין גילו עד שנבדק ונקבע כי הינו בגיר בן 19 והמוחזק אף הודה כי הינו בגיר.

בית הדין ניסה גם היום להבהיר למוחזק כי ראוי ולטובתו שישקול לשתף פעולה עם הרשויות לצורך חזרתו למדינתו אולם לדבריו לקח הלוואה כספית גבוהה ואמו מכרה את ביתם כדי לממן את הגעתו לישראל לצורכי העבודה והיום אינו יכול לחזור לאתיופיה עקב כך היום הודיע המוחזק לבית הדין כי כנראה מיוצג הוא אולם לא יכול היה למסור לבית הדין את שם ב"כ רק כי מדובר באישה מבאר שבע.

לא השתכנעתי כי שהייתו הבלתי חוקית של המוחזק יסודה בטעות או בתקלה שבתום לב, וכן לא השתכנעתי כי יצא מהארץ במועד שיקבע לו.

הנני מאשר את צו המשמורת בלא שינויים.

רשות ההגירה יחידת עוז - נא טיפולכם בעניינו של המוחזק, בדחיפות,

מימון יוסי, דיין
בית הדין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

3 ת' 3

בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פרוטוקול מיום 10-07-13 מקום משמורת: זקל, אגף 3

שם המוחזק במשמורת: [REDACTED]

מס' מוחזק: [REDACTED] אזרחות: אתיופיה

מס' ט': [REDACTED]

נוכחים:

המוחזק במשמורת הדובר טיגרית והדיין נערך בסיוע מתורגמן.

דרכון בתוקף: אין

נעצר בגין: הסתננות

תאריך כניסה לישראל: 16-05-10

תאריך צו גירוש לפי החוק למניעת הסתננות: 16-05-10

תאריך צו המשמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 23-05-10

דברי המוחזק במשמורת:

אני נכנסתי לישראל דרך מצרים בלידה של ה 16-05-10 אני יליד " [REDACTED] " בתת מחוז [REDACTED] באריתריאה. אני בן 19 יליד 1991. אני לא למדתי בכלל ולא הייתי בצבא בכלל.

ש - תראה אני קורה את השימוע הראשון שנערך לך אמרת שנולדת באתיופיה ולמדת באתיופיה האבא שלך נולד וקבור באתיופיה ואמה שלך עד היום חיה באתיופיה. חבל על הזמן שתבזבו כאן אני לא מאמין לך וגם משרד הפנים קבע שאינך אמין ואתה אתיופי.

ת - אני לא יודע למה אמרו שאני אמרתי את כל זה אני לא זוכר שאמרתי.

ש - אני חוזר ואומר לך שהיה לך ראיון ביום 16-05-10 אמרת את מה שאמרתי לך?

ת - אני לא זוכר מה אמרתי קודם המוח שלי לא היה במקום אני לא זוכר מה אמרתי להם.

ש - אני אומר לך שמה שאמרת בפעם הראשונה הוא אמת אתה אתיופי ועליך לחזור לאתיופיה.

ת - אני לא מוכן לחזור לאתיופיה

ש - היכן נולדת באתיופיה?

ת - אני נולדתי ברמה באתיופיה.

ש - נו אתה רואה אתה עצמך מודה שנולדת באתיופיה

ת - אני מצטער אני רוצה להגיד את האמת אני באתי לישראל מסודן שם הביאו אותי הרשאיחה לסיני אני תודרכתי על ידי אריתריאים שהיו אתי שם לא לחודות שאני אתיופי ולהגיד שאני אריתראי וגם להגיד שאני קטן בשביל להשתחרר.

ש - אני שוב מציע לך לחשוב על עצמך ולשתף פעולה עם המדינה ככה תוכל לחזור הביתה מהר ולא להיות בכלא?

ת - אני לא יכול אתה לא יודע כמה כסף אני לקחתי בהלוואה בשביל לבוא לכאן איך אני יכול לשלם את הכסף הזה אמא שלי מכרה את הבית שלה בשביל לממן את ההברחה שלי לישראל.

ש - ברור לך שזה אומר להישאר בכלא.

אני מבין שהגעתי לישראל שלא כחוק. הגעתי לישראל כדי להיות ולעבוד כאן.

הדין עם המוחזק נערך בסיוע מתורגמן.

החלטה

העצור הסתגן לישראל שלא כדין דרך גבול מצרים ביום 16-05-10 המוחזק נכנס לישראל שלא כדין וביודעין ואף שילם סכום נכבד לצורך הברחתו לישראל.

היום הודה המוחזק כי הינו נתין אתיופיה וכי שיקר בעניין נתינותו וגילו על פי תדרוך שקיבל ממסתגנים אריתריאים שהיו עימו על מנת שיוכל להשתחרר לישראל.

בית הדין ניסה להבחיר למוחזק כי ראוי ולטובתו שישקול לשתף פעולה עם הרשויות לצורך חזרתו למדינתו אולם לדבריו לקח הלוואה כספית גבוהה ואמו מכרה את ביתם כדי לממן את הגעתו לישראל לצורכי העבודה והיום אינו יכול לחזור לאתיופיה עקב כך.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

בעמ"נ 112/03 (כבי השופטת מ. רובינשטיין) נקבע כי "בנסיבות אלה, כאשר בכניסה שלא כדין בדרך של הסתננות דרך גבול מצרים ושהיה שלא כדין, הרי שיש חשש כי המערער לא יצא מן הארץ במועד שיקבע לו... אין זה המקרה החריג בו ניתן לשקול שחרור של שוהה שלא כדין."

לא השתכנעתי כי שהייתו הבלתי חוקית של המוחזק יסודה בטעות או בתקלה שבתום לב, וכן לא השתכנעתי כי יצא מהארץ במועד שיקבע לו.

הנני מאשר את צו המשמורת בלא שינויים.

רשות ההגירה יחידת עוז - נא טיפולכם בעניינו של המוחזק, המוחזק במתקן דקל מצבו הנפשי עדין ויש לסייע לו ולשכנעו לחזור בהקדם.

מימון יוסי, דיין
בית הדין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

מדינת ישראל
שירותי בתי הסוהר
בית סוהר אלה

ספ"ה 106

לכבוד

הדיין מיכאל זילברשטיין
בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין
שירותי בתי הסוהר
באר שבע.

חוות דעת פסיכיאטרית

שם הרופא: ד"ר ג'וליה אפלבוואם, רופאה פסיכיאטרית מומחית.
בעלת תואר דוקטור לרפואה מאוניברסיטה לרפואה בבקו, אזרביג'אן משנת 1991.
בוגרת התמחות בפסיכיאטרית במרכז לבריאות הנפש באר שבע, בעלת תואר מומחה משנת 2000.

מרצה באוניברסיטת בן גוריון בנגב.

מנהלת יחידת מיון במרכז לבריאות הנפש באר שבע.

רופאה עצמאית של שירותי בתי הסוהר מדינת ישראל, כלא אלה.

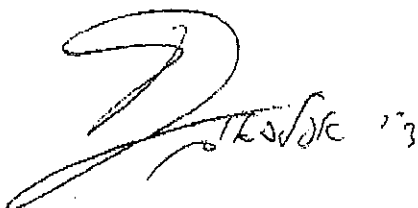
מס' רישיון : 29482

מ.ר. מומחה: 18732

הנדון: מס' מוחזק [redacted] מס' ט [redacted]

חוות דעת זאת מבוססת על בדיקות פסיכיאטריות שבוצעו על ידי בכלא אלה בתאריך 09.02.2012.
עיון בתיק רפואי בשב"ס, רשומים של בדיקות פסיכיאטריות במהלך המאסר בכלא אלה.
דו"ח סוציאלי מתאריך 09.02.2012

תעודה זו ניתנת על ידי לשם הגשתה כראיה לבית המשפט, והריני מצהיר בזאת כי ידוע לי היטב שלענין החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט. דין תעודה זו כשהיא חתומה על ידי כדן עדות בשבועה שנתתי בבית משפט.

תולדות החיים:

מדובר באסיר בן 18, אזרח גאנה. מרצה את מאסרו הראשון בגין הסתננות ושב"ח. כיום בסטאטוס ממתין להרחקה.

נקלט בבוס"ר אלה בתאריך 22.12.11 מבוס"ר סהרונים, משם נפלט לאחר שנשך סוהרים כשהתבשר כי לא יישאר בארץ.

תולדות המחלה:

בתאריך 21.12.2011 נבדק על ידי פסיכיאטר תורן בחדר מיון כללי בית חולים טורקה. במהלך הבדיקה לא שיתף והומלץ על השגחה צמודה בשל קשיי התקשורת עמו ובהתאם הקושי להעריך רמת מסוכנותו. הוגדר כאסיר השגחה רמה ב' ונמצא בקשר מעקב ותמיכה עם עו"ס.

במהלך שהותו בבוס"ר אלה שולב באגף 2 וכעת באגף 5 מתקדמים עם תומך אשר מסייע לו בתפקוד מינימאלי בסיסי ולתקשורת. האסיר אינו שומר על ההיגיינה, לא מרבה להתקלח, אם כי תדירות המקלחות עלתה. האסירים באגף דואגים לו לבגדים נקיים. על פי דוח סוציאלי האסיר בדרך כלל אינו יוצר קשר עין, לא מעלה תכנים אובדניים או תוקפניים. ממשיך לבטא חשש לגירושו מן הארץ וכאשר הנושא עולה נלחץ.

לראשונה נבדק על ידי פסיכיאטר בכלא אלה בתאריך 27.12.11 ועקב התרשמות מדיכאון תגובתי הומלץ על טיפול תרופתי בתנשיר נוגד דיכאון. כמו כן הומלץ על המשך ההשגחה עקב בעיות תקשורת עם האסיר אשר דובר צרפתית בלבד.

לאחרונה נבדק על ידי בתאריך 09.02.2012. הבדיקה התבצעה בעזרת התרגום מצרפתית בה האסיר שולט היטב.

בעת הבדיקה היה בהכרח מלאה, עם התמצאות תקינה אם כי לא ידע תאריך מדויק. יצר קשר עין עם המתורגמנית. את מצב רוחו תיאר כלא טוב. אפקט היה מעט מתוח ודיספורי, אך יציב ולרוב תואם. בהליך החשיבה לא נצפו הפרעות בולטות. בתוכן החשיבה האסיר לא ביטא מחשבות שווא כלשהן. שלל הפרעות בתפיסה. ריכוז היה שמור. הנבדק שלל מחשבות אובדניות וכוונות לפגוע בעצמו או בסובבו במידה וישתחרר מהכלא. לא ענה לגבי רצונו לפגוע בעצמו במהלך המאסר אך ציין שלא רוצה למות. לא ידוע על מעשים אובדניים בעבר. לדבריו רוצה להישאר בישראל אבל מסכים גם לחזור לארץ מולדתו אם זאת הדרך היחידה לצאת לחופשי.

תעודה זו ניתנת על ידי לשם הגשתה כראיה לבית המשפט, והריני מצהיר בזאת כי ידוע לי היטב שלעניין החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט. דין תעודה זו כשהיא חתומה על ידי כדין עדות בשבועה שנתתי בבית משפט.

ג' ()

התרשמתי שלא מדובר במעב פסיכוכטי או אפקטיבי כמו דיכאון רבא אלא מדובר במצב הסתגלותי על רקע מאסר.

למרות הקושי לאבחן את מצבו הקוגניטיבי באופן מעמיק יותר עקב הבדלי שפות ותרבות הנני מתרשמת שהאסיר מבדיל בין טוב לרע, בין מותר ואסור, יכול להעריך את בעלי תפקידים השונים בהליך משפטי ויכול להעריך את התוצאות של דיון בבית המשפט במידה והדיון יתבצע אם תרגום סימולטני מצרפתית.

דיון:

מדובר בגבר צעיר, תושב גאנה. שולל עבר פסיכיאטרי ושולל שימוש בסמים ואלכוהול. ללא עדות למצב פסיכוכטי או אפקטיבי פעיל. ישנם סימפטומים של מצוקה נפשית על רקע המאסר ובידוד תרבותי כאשר נמנע ממנו לצור קשרים שוטפים עם הסביבה בהיותו דובר צרפתית בלבד. לאחרונה חל שיפור בהתנהגותו ובמצבו הנפשי של האסיר. כעת לא מהווה סכנה פיזית ומידית לעצמו ולזולתו. שיפוטו תקין, קיימת תובנה חלקית למצבו. האסיר אינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי ואין מניעה רפואית פסיכיאטרית לשחרורו.

בכבוד רב,

ד"ר ג'וליה אפלבאום

13.02.2012

רופאה פסיכיאטרית מומחית

מ.ר. 29482 מ.ר. מומחה 18732

מרכז נבילאית ורפואת נפש ביוש
ד"ר אפלבאום ג'וליה
מחלקת יחידת מעור
מומחית פסיכיאטרית
מ.ר. 29482 מ.ר. 18732

תעודה זו ניתנת על ידי לשם הגשתה כראיה לבית המשפט, והריני מצהיר בזאת כי ידוע לי היטב שלעניין החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט. דין תעודה זו כשהיא חתומה על ידי כדן עדות בשבועה שנתתי בבית משפט.

(ספר 2'6)

בית סוהר אלה	תעודת רופא לשימוש במסגרת שב"ט בלבד	שרות בתי הסוהר מחלקת השרות הרפואי
------------------------	--	---

פרטי הנבדק

שם משפחה	שם פרטי	מספר	☐ סוהר ☐ עצור ☐ אסיר
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	

פרטי הבדיקה:

אסיר השגחה רמה ב'. חופנה על ידי ער"ס עקב שינויים בהתנהגותו אתמול: נראה נשכב על הרצפה, סירב לאכול ולהתקלח. למגי מספר ימים היה בדין בבית המשפט. כעת בשיחה בעזרת מתורגמן משפת אמו. נראה עצוב ומתוה, לדבריו כועס בגלל שעדיין נמצא בכלא. טוען שחשב שישוחרר בהקדם, מספר כשלוש שנים שוהה במאסר ומתגעגע למשפחתו באפריקה. לדבריו מיואש מהבטחות שקיבל על השחרור שטרם מומשו. שולל כוונות לפגוע בעצמו, לדבריו רוצה לחזור לארץ מולדתו או להשתחרר לשרדאל רק לא לחישאר בכלא. ללא מחשבות שווא כלשהן, שולל הזיות כלשהן. התרשמותי שמצוקתו כעת נובעת משהותו במאסר מגיל צעיר ומתחושת חוסר אוויר לנבי יכולתו להשפיע על העתיד. כעת אינו סובל ממחלת נפש פעילה, מדובר בהתנהגות תגובתית אצל בחור צעיר ללא השכלה כלשהי, בעל כוחות דלים. אינו זקוק לטיפול פסיכיאטרי אלא להתערבות סוציאלית. כעת המשיך השגחה רמה ב' לחפיק טיפול ב RECITAL שהאסיר אינו מעוניין בו. מעקב פסיכיאטרי לפי הצורך. שיחות עם ער"ס.

חתמת הרופא:
דפוס

מרכז סכרואות רמה ב'
יחיד אב"ב
מחלקת בטיחות
מספר תעודת זהות: 22492
מ.ר.ר. 22492

תאריך: 04.04.2012

ס/ 49 רפואה

רמת 7 אנקה
תאריך: 4.4.12

פס"ח 3'6

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פרוטוקול מיום 4/7/12 במתקן משמורת כלא אלה

שם המוחזק במשמורת: [REDACTED]
מס' מוחזק: [REDACTED]
מס' ט': [REDACTED]
נוכחים: בהעדר
דרכון בתוקף: אין
נעצר בגין: הסתננות ושבי"ח
תאריך כניסה לישראל: 9/2/10
תאריך צו גירוש לפי חוק למניעת הסתננות: 10/2/10
תאריך צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל: 18/2/10

החלטה

אין זה סוד כי התלבטתי רבות הכיצד לנהוג בתיק זה. הדיון בעניינו של המוחזק נקבע ליום 12/6/12 לצורך מתן החלטה. ברם, בתאריך 6/6/12 אושפו המוחזק במרכז לבריאות הנפש מג'ין. מעדכון אשר הוגש לעיון ביה"ד ביום 12/6/12 (סומן על ידי כ ש 1/) עולה כי טרם קבלתו לאשפוז חלה התדרדרות במצבו הנפשי של המוחזק. עוד עולה מחוות הדעת כי המוחזק הפסיק להתקלח, לא אכל, שכב על רצפת הדרו ועשה צרכים על עצמו. עוד נמסר כי שבוע עובר לאשפוזו ניסה לקפוץ מגובה שני מטרים ואף תקף איש צוות שבי"ס ונשך אותו.

לסיכום נמסר בחוות הדעת כי:

" מדובר בצעיר אזרח גינאה ששוהה בישראל קרוב ל 3 שנים ומזה שנה לפחות עצור. אושפו במחלקתנו עקב אי שקט, ניסיון לפגיעה עצמית והתנהגות תוקפנית כלפי הסובבים. במהלך אשפוזו לא הייתה עדות לסימנים פסיכוטטיים או אפקטיביים מג'וריים. שלל מחשבות אובדניות. בהשפעת תרופות הרגעה מצבו הנפשי הוטב, שוחרר מהמחלקה ע"פ בקשתו ובהעדר עילה להמשך אשפוזו בכפייה. זקוק למעקב פסיכיאטרי צמוד לצורך המשך בירור אבחנתי."

בהחלטתי מיום 20/2/12 שקלתי את שחרורו של המוחזק באם תומצא חלופה ראויה. ב"כ המוחזק עשתה כל אשר ניתן על מנת לסייע למבקש. חלופה הוצגה לעיוני בהתאם. עוד ראוי לציין כי המוחזק, לפחות בפניי, הביע את הסכמתו לשוב לארצו. כידוע, עפ"י חוק הכניסה לישראל מקום הדבר עילה לשחרורו בחלוף 60 ימים.

לאור תווית הדעת האחרונה בעניינו של המוחזק לא אוכל לבטל את צו המשמורת.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדיון

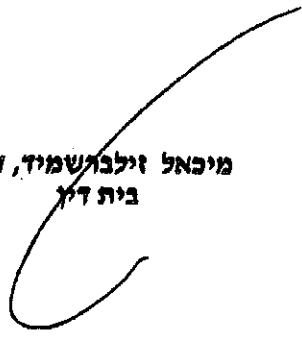
בית הדין אמון, בין היתר, על שלום הציבור. ודוק, הסייג לשחרורו של מוחזק המשתף פעולה הינו בקיום סכנה לשלום הציבור (סעיף 113 ב) (2)). לא השתכנעתי לאור הנסיבות, כי שחרורו של המוחזק לא יסכן את שלום הציבור. טוענת ב"כ המוחזקת, אולי בצדק, כי התנהגותו של המוחזק מקורה במעצרו. אינני יכול לסתור לחלוטין טענה זו, אך בקוראי את העובדות לא אוכל לסכן את הציבור באיזון הראוי נחה דעתי כי שלומו ובטחונו של הציבור קודמים.

אינני יכול שלא לציין את מחדלי המדינה בתיק זה. המוחזק הועבר לכלא אלה לאור התנהגותו. מאז הגיעו לבית הסוהר, וחרף הוראות בית הדין, לא הגיע נציג מטעם המשיבים להחתים את המוחזק על מסמכי נסיעה. המוחזק הביע את רצונו בפניי לשוב לארצו. על המדינה חלה החובה לעשות להרחקתו של מוחזק המוכן לשוב לארצו. ברי, כי לא אמשיך להורות על מעצרו של המוחזק לעד. ללא שהמדינה תנקוט בצעדים לקידום הרחקתו של המוחזק לא לתב תשתנה מערכת האיזונים ותטה לטובת חירותו של המוחזק.

לעת עתה הנני מאשר את צו המשמורת ללא שינויים.

המזכירות תשלח עותק מהחלטתי זו לצדדים.

מיכאל זילברשמיד, דיין
בית דין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

4'6 ספ"ה

בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין

פרוטוקול מיום ח' תשרי תשע"ג (24 ספטמבר 2012)

מתקן משמורת :	סהרונים
אגף:	1
שם המוחזק/ת:	ככלא אלה
מספר מוחזק/ת:	
מס' אסיר:	
תאריך כניסה לישראל:	10 פברואר 2010
תאריך צו גירוש לפי החוק למניעת הסתגנות:	10 פברואר 2010
תאריך צו המשמורת לפי חוק הכניסה לישראל:	18 פברואר 2010
דרכון בתוקף:	
מספר דרכון:	
סוג אשרה:	גינאה
אזרחות:	
נעצר בגין:	<u>בהעדר</u>
נוכחים:	

החלטה

בהחלטת ביה"ד מיום 4/7/12 בה אושר צו המשמורת בעניינו של המוחזק נפסק:

" אינני יכול שלא לציון את מחדלי המדינה בתיק זה. המוחזק הועבר לכלא אלה לאור התנהגותו. מאז הגיעו לבית הסוהר, וחרף הוראות בית הדין, לא הגיע נציג מטעם המשיבים להחתים את המוחזק על מסמכי נסיעה. המוחזק הביע את רצונו בפניי לשוב לארצו. על המדינה חלה החובה לעשות להרחקתו של המוחזק המוכן לשוב לארצו. ברי, כי לא אמשיך לתורות על מעצרו של המוחזק לעד. ללא שהמדינה תנקוט בצעדים לקידום הרחקתו של המוחזק לאלתר תשתנה מערכת האיזונים ותטה לטובת חירותו של המוחזק."

המוחזק הביע את רצונו לשוב לגינאה כבר בדיון מיום 1/5/12. בדיון מיום 15/8/12 הסכים הלה לחזור " לכל מקום אחר באפריקה".

למעשה, מאז הגעתו של המוחזק לכלא 'אלה' לא הגיע נציג מטעם המדינה ולו פעם אחת על מנת לנסות ולקדם את הרחקתו חרף ההסכמה לשיתוף פעולה כאמור.

זאת ועוד, גם לדיונים התקופתיים בעניינו של המוחזק לא התייצב נציג מטעם המדינה.

בדיון מיום 15/8/12 ביקשה ב"כ המוחזק להורות על שחרורו של המבקש לצורך קידום יציאתו מישראל. עוד נטען, כי למוחזק נשלחו מסמכים מטעם הצלב האדום אשר יכולים לסייע בהרחקתו.

בתאריך 19/8/12 הוגשה בקשת שחזור נוספת מטעם מוקד סיוע לעובדים זרים. תגובה לבקשה מטעם המדינה לא הוגשה על אף שנתבקשה אורכה.

בהעדר תגובה קבע ביה"ד דיון במעמד הצדדים ליום 11/9/12 אשר גם אליו לא הגיע נציג מטעם המדינה.

ברי, כי בהעדר פעולה או יוזמה מטעם המשיב לא אוכל להמשיך ולאשר את צו המשמורת. עסקינן בחירותו של אדם במסגרת מעצר מנהלי. ללא כל ניסיון אופרטיבי של הרשויות לנסות ולקדם את הרחקתו יש להורות על שחרורו.

לא נעלמה מעיני התנהגותו של המוחזק בעבר. יחד עם זאת, התרשמתי כעת הינה כי הלה מעוניין לצאת את ישראל לאלתר.

המשיב יעשה להרחקתו של המוחזק כאשר הוא משותרר בתנאים מגבילים.

אשר על כן הנני מורה על שחרורו של המוחזק בתנאים הבאים:

1. העדר מניעה רפואית.
2. המוחזק יפקיד במזומן או בערבות בנקאית סך של 4,000 ₪.
3. המוחזק ימסור כתובת מגורים קבועה ויודיע על כל שינוי לרשות ההגירה.
4. המוחזק יתייצב במשרדי עמותת א.ס.ף לצורך קבלת טיפול וליווי סוציאלי. ב"כ תגדכן את ביה"ד כל 30 ימים אודות מצבו של המוחזק.
5. המוחזק יתייצב מידי יום ב' בכל שבוע במשרדי רשות ההגירה ברח' הצורף 5 בחולון.
6. כתובת משרדו של ב"כ תשמש כתובת למסירת כתבי טענות והתכתבות עם משרד הפנים.

מזכירות: יש לשלוח העתק מהחלטה זו לצדדים ולשב"ס.

מיכאל זילברשמיד, דיין

בית הדין

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים תוך 45 יום מקבלת ההחלטה.